

accountant

NBA-magazine voor accountants en financials | nr. 3 2022

Duurzaamheid blijft
noodzaak

Wordt horizontaal
toezicht 2.0 wel
een succes?

ACCOUNTANTS IN OEKRAÏNE

Ook in oorlogstijd worden verklaringen afgegeven

ANTON DIELEMAN OP DE STOEL / DE VOR VERDIENT EEN PLEK IN DE
GOVERNANCE CODE / WENDY GROOT OP ZOEK NAAR DE OORZAKEN

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

De nieuwe samenstelling komt eraan

Visionplanner en MLE: wellicht ken je ons van één van onze software oplossingen. Met wortels in de accountancy en in de IT zijn we echte kenners van samenstelsoftware.

Omdat we weten hoe belangrijk een efficiënte jaarrekening is werken we continu aan nieuwe toekomstbestendige oplossingen. Daar vertellen we je graag binnenkort meer over.

Meld je aan op onze site en blijf exclusief op de hoogte van de ontwikkelingen rond deze nieuwe samenstelling!

visionplanner.com/succes

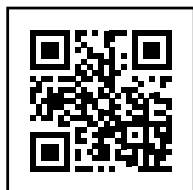
JIJ KUNT JE KLANTEN NOG MEER VERTELLEN!

(EN MARTINE HELPT JE ER GRAAG BIJ)

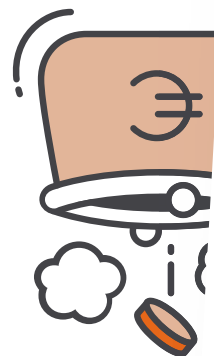
Veel mkb-ondernemers weten niet wat jij als accountant – naast de boekhouding en de belastingaangifte – nog meer voor ze kan betekenen. Jammer, zeker in deze tijd. Want er zijn tal van situaties waarin jij ze van dienst kan zijn, terwijl ze niet meteen aan jou denken. Martine helpt je graag om mkb'ers jouw meerwaarde te laten zien!

Haar video's met praktische informatie over actuele onderwerpen voor jouw ondernemende klanten staan nu voor je klaar op onze campagnepagina. Van duurzaamheid en cybersecurity tot en met ondernemen na corona.

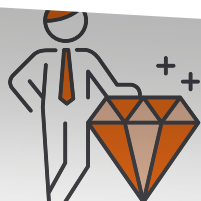
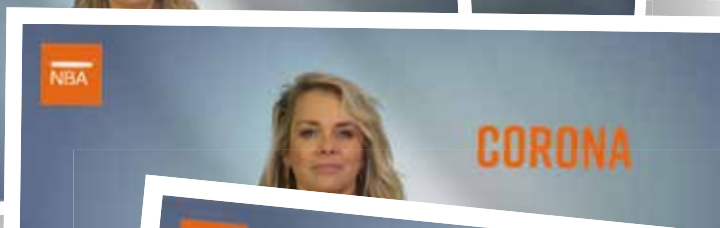
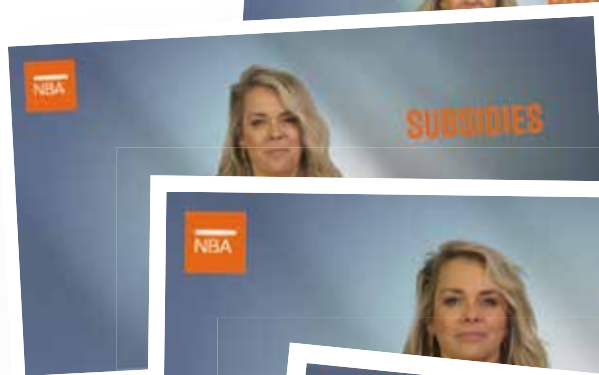
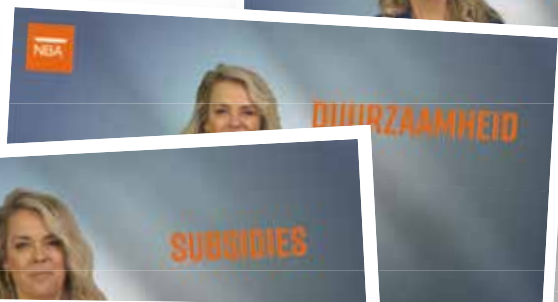
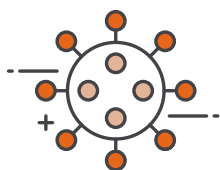
En je vindt er meteen banners, teksten en linkjes naar de video's die jij een-op-een kunt overnemen – én personaliseren – voor jouw website en socialmediakanalen. Laat zien wat je kan!

Download
hier meteen
de gratis
themavideo's.

ONTDEK MEER OP [NBA.NL/REKENTOP](https://nba.nl/rekentop)

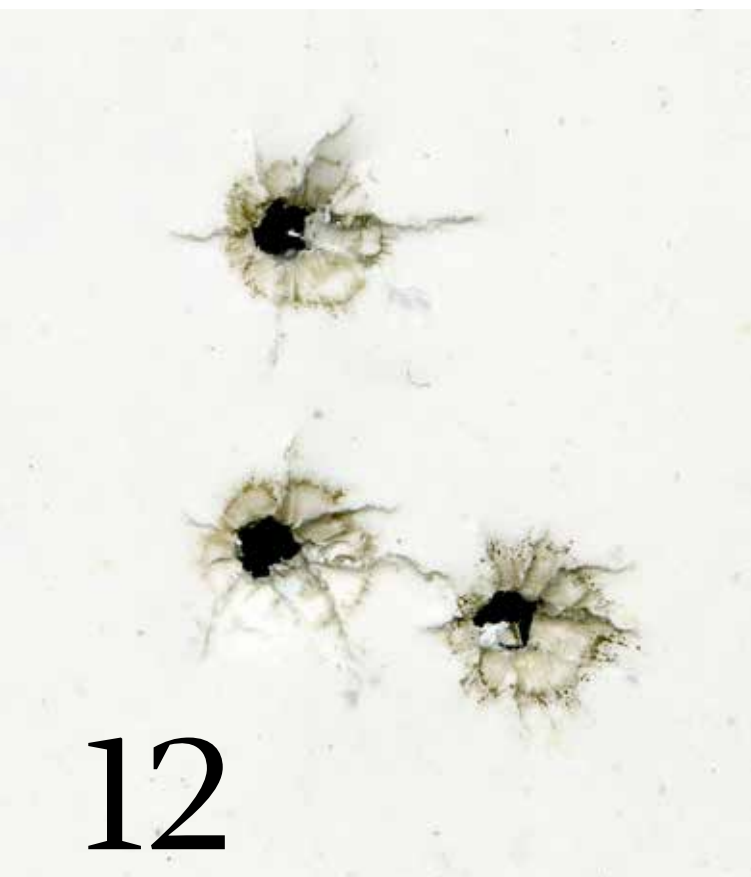

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

NEDERLAND
REKENT
OP ZIJN
ACCOUNTANTS

INHOUD

-
- 9 **Van NOW naar belastingschuld: hou het uitvoerbaar! - Kris Douma**
-
- 10 **De kwestie**
De VOR verdient een plek in de nieuwe governance-code
-
- 12 **Ook in oorlogstijd worden verklaringen afgegeven**
Kunnen accountants in Oekraïne hun werk nog doen? Hebben bedrijven in een land in oorlog behoefte aan een audit? Oekraïense accountants vertellen over hun ervaringen.
-
- 16 **Tuchtrecht**
Haar accountants
-
- 18 **Op de stoel: Anton Dieleman**
-
- 22 **Op zoek naar de wortel**
Accountantsorganisaties willen leren van hun fouten. Dat kan met *root cause analysis*, een term die opduikt in het discours rondom de accountantscontrole. In gesprek met Wendy Groot.
-
- 26 **In beeld: Maaike Westra**
-
- 29 **Vroeger was alles beter - Wendy Groot**
-
- 30 **Duurzaamheid blijft noodzaak**
Sinds de oorlog in Oekraïne lijkt de aandacht voor het klimaat en duurzaamheidsinformatie even minder belangrijk. Maar de ontwikkelingen gaan door.
-
- 36 **FYI**
-
- 40 **Beëdigd**
-
- 43 **Dilemma - Listige klant**
-
- 44 **Wordt horizontaal toezicht 2.0 wel een succes?**
Een overeenkomst van vertrouwen, transparantie en directe toegang tot een belastinginspecteur: Horizontaal toezicht lijkt voor accountants aantrekkelijk. Toch passen de meesten ervoor.
-
- 51 **#Klooiënmetcomputers**
-
- 53 **Becijferd**
-
- 55 **Adverteren doet begeren**
-
- 56 **Bronnen**
-
- 58 **NBA Nieuws**
-
- 66 **Zwartlakkers - Marc Schweppe**
-

Colofon

ACCOUNTANT

NBA-magazine voor accountants en financials

Twaalfde jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010368,
e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

Lex van Almelo, Adrie Boxmeer, Ronald Bruins,
Lukas Burgering, Wendy Groot, Rob Heinsbroek,
Arnout van Kempen, Lieuwe Koopmans,
Peter Olsthoorn, Luc Quadackers, Peter Steeman,
Elly Stroo Cloeck, Henk Vlaming, Jan-Willem Wits.

BEELD

De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010323, prijs € 100 per jaargang,
voor studerende € 50, losse nummers € 25,
prijzen inclusief btw.
Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip
ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig
dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt
opgezegd. Adreswijziging mailen naar
boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA
Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2022 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door
boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere
methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de
uitgever. Accountant bevat informatie en wenken, die met
de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij
deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden
geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden
kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave
opgenomen informatie en wenken.

SCHUITEMAN

Barneveld | Ede | Harderwijk | Huizen | Voorthuizen

BIJ ONS GA JE DIE TOFFE BAAN **WÉL** VINDEN!

En ja, ook wij bieden een goed salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden m.b.t. werktijden, vakantie en pensioen. Maar naast deze standaarden geven wij ook:

- + Ruimte voor jouw mening en inbreng
- + Ontwikkelprogramma en studievergoeding
- + Werken in een leuk en ambitieus team
- + Betrokken bij aansprekende mkb-kanten

Check hier
alle vacatures

Van NOW naar belastingschuld: hou het uitvoerbaar!

KRIS DOUMA

Kris Douma is voorzitter van de NBA

Het is al ruim twee jaar geleden dat de uitbraak van Covid aanleiding vormde voor versnelde invoering van de NOW en andere steunmaatregelen. Vanaf het begin was duidelijk dat het een grofmazige regeling was, met verhoogd risico op misbruik en oneigenlijk gebruik. Nu staan we aan de vooravond van een nieuwe maatregel, die bedrijven die zwaar zijn getroffen door de coronacrisis, moet behoeden voor faillissement: een mogelijk verlengde terugbetalingstermijn voor opgelopen belastingschuld. Welke lessen kunnen we uit het NOW-proces trekken?

Recent onderzoek van de Accountantsdienst Rijk (ADR) bevestigt dat de uitvoering van de NOW-maatregelen niet vlekkeloos verliep. De ADR voerde aselect 25 reviews uit bij accountants die een verklaring bij een vaststellingsaanvraag van NOW-1 of NOW-2 afgaven. Niet representatief, wel informatief. Bij zeventien reviews werd het accountantswerk toereikend bevonden, maar acht reviews leidden tot de conclusie 'ontoereikend'. Die reviews deden zich vrijwel uitsluitend voor bij NOW-aanvragen van mkb-ondernemingen die niet controleplichtig zijn.

Met name bij NOW-subsidies waar minder zwaar accountantsonderzoek noodzakelijk is, laten accountants steken vallen, schrijft de minister.

Van Gennip benadrukt dat een ontoereikend oordeel niet betekent

dat ook onrechtmatig NOW-subsidie is toegekend, maar dat de accountant geen deugdelijke grondslag had voor het oordeel. Mede naar aanleiding van het ADR-onderzoek sprak ik onlangs met de minister, waarbij ze overigens aangaf over het geheel redelijk tevreden te zijn over de bijdrage van accountants aan de afhandeling van NOW-steunmaatregelen.

Het is goed om te bezien wat de ADR-onderzoeksresultaten en onze eigen ervaringen met de NOW ons leren voor het volgende dossier: betalen van nog verschuldigde belasting met een al dan niet verlengde termijn. Iedere ondernemer met een coronabelastingsschuld krijgt automatisch vanaf 1 oktober zestig maanden de tijd om te betalen. De Belastingdienst overweegt om die termijn uit te breiden tot maximaal tien jaar. Als volledige betaling niet haalbaar is, wordt soepeler omgegaan met saneringsverzoeken; mits een bank, herstructureringsdeskundige of accountant een positieve beoordeling over de levensvatbaarheid bijvoegt.

Terwijl MKB Nederland pleit voor de verlengde terugbetalingstermijn, is in de Tweede Kamer al kritisch gereageerd. Er is begrip voor de wens van zwaar getroffen mkb-ondernemingen. Maar is het financieel-economisch zinvol? Als bedrijven niet in staat zijn in vijf jaar schulden af te betalen, lukt het dan wel in tien jaar? Leidt het tot oneerlijke

concurrentie met andere bedrijven? Gaat het om bedrijven die eigenlijk gewoon niet levensvatbaar zijn? Terechte vragen. Daar komt voor ons nog een andere vraag bij: Is zo'n regeling voor de mkb-ondernemer en zijn of haar accountant uitvoerbaar? Kunnen we voor mkb-ondernemingen, zeker die waar accountants moeite hadden met de NOW-werkzaamheden, iets zinnigs zeggen over de mogelijkheid om niet in vijf jaar, maar wel in tien jaar de openstaande belastingschuld af te lossen? En wat verstaat de Belastingdienst onder een 'positieve beoordeling van de levensvatbaarheid'? Waarom wordt er door de overheid niet één aanpak voor alle coronaschulden ontwikkeld, zodat eventuele terugbetaling van NOW- en TVL-subsidies in eenzelfde regime plaatsvinden?

En wat te denken van private schuldeisers: banken, leveranciers, familie en vrienden, die ook de komende jaren voor de deur staan? Juist ondernemers die het nu moeilijk hebben, moeten op hun accountant kunnen rekenen. Ik roep onze leden met zulke klanten op met hen het gesprek aan te gaan. Velen van u zullen dat al hebben gedaan. Als NBA gaan we het gesprek aan met de ministeries en zullen hen, mét private schuldeisers, uitnodigen voor een rondetafel. Want we mogen bij de overheid rekenen op een uitvoerbare terugbetalingsregeling voor deze ondernemers én hun accountants. ←

De Monitoring Commissie Corporate Governance Code doet voorstellen voor een nieuwe versie van de code voor goed bestuur. Maar de commissie neemt daarbij een belangrijke aanbeveling niet over: het opnemen van een verplichte 'Verklaring omtrent risicobeheersing'. Het accountantsberoep pleit voor toevoeging van die VOR aan de nieuwe code. Daarin staat het beroep niet alleen.

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD ANP

De VOR verdient een plek in de nieuwe governance code

De Commissie toekomst accountancysector (Cta) kwam in januari 2020 met haar eindrapport.

Naast een reeks aanbevelingen voor het accountantsberoep stond de Cta ook uitgebreid stil bij de ketenverantwoordelijkheid. Het gaat niet alleen om accountants, aldus de commissie. "De verantwoordelijkheid van de gecontroleerde entiteit voor de opzet en de werking van de risicobeheersings- en controlesystemen moet meer tot uitdrukking worden gebracht."

Toenmalig minister van Financiën Wopke Hoekstra nam de aanbevelingen van de commissie over in de kabinetsreactie op het rapport. Dit voorjaar kwam dat weer ter sprake tijdens een overleg van de Tweede Kamer met zijn opvolger op Financiën, minister Sigrid Kaag. Kamerleden merkten op dat risicobeheersing primair een zaak is van de ondernemingsleiding en niet van de accountant. Maar in de nieuwe Corporate Governance Code ontbreekt nog de verplichting voor ondernemingen om een Verklaring omtrent risicobeheersing (VOR) uit te brengen. Minister Kaag toonde zich bij het overleg in het parlement voorstander van een *in control statement* en verwees daarbij ook naar onderzoek van de Universiteit Leiden. Die keek in opdracht van Financiën naar de versterking van de verantwoordingsketen. Het rapport daarover ging medio 2021 naar de Tweede Kamer. En de minister van Financiën bracht het

onder de aandacht van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code (MC).

Op de plank

In februari van dit jaar presenteerde de MC voorstellen voor actualisatie van de code voor goed bestuur. Alle "schragende partijen" (Eumedion, Euronext, CNV, FNV, VEB, VEUO, VNO-NCW) en andere stakeholders en geïnteresseerden werden uitgenodigd om te reageren op het consultatiedocument. De MC nam een reeks aanbevelingen uit het rapport van de Universiteit Leiden over, maar liet ook iets op de plank liggen. "Aanbevelingen met betrekking tot meer controversiële onderwerpen, zoals het *in control statement*, behoeven nadere discussie en zijn niet meegenomen in dit voorstel tot actualisatie van de code", aldus het consultatiedocument.

Slechte zaak, wat diverse partijen betreft. De NBA pleit in haar reactie op het consultatiedocument nadrukkelijk wel voor een verplichte Verklaring omtrent risicobeheersing (VOR) voor ondernemingen. Want bedrijven krijgen in toenemende mate met risico's te maken, "zoals klimaatverandering, een ingrijpende pandemie, waterstress, sociale ongelijkheid, bedreiging van de biodiversiteit en ernstige geopolitieke ontwikkelingen", aldus de beroepsorganisatie. Dat geldt evenzeer voor ESG-risico's

‘De accountant is niet de enige met verantwoordelijkheid, de onderneming is zelf verantwoordelijk voor goede verslaglegging.’

(*environmental, social en governance*) en de bijdrage aan oplossingen die de maatschappij van ondernemingen hierbij verwacht.

De NBA betreurt het daarom dat de aanbeveling over de VOR in de governance code nog geen plek heeft gekregen en pleit ervoor om die alsnog over te nemen. “De minister van Financiën heeft de wens uitgesproken dat de reikwijdte van het *in control statement* wordt uitgebreid van uitsluitend financiële verslaggevingsrisico’s naar ook operationele en compliance risico’s. Wij zijn het hiermee volledig eens”, aldus de beroepsorganisatie.

Voorzitter Kris Douma doet er in een column over hetzelfde thema nog een schepje bovenop. Goed risicomanagement begint met een gedegen risico-inventarisatie, gevolgd door een materialiteitsanalyse, adequate risicobeheersmaatregelen met een effectief monitoringsysteem en reguliere herijking, zo stelt de NBA-voorzitter. “Heeft een onderneming dat op orde, dan is een Verklaring omtrent risicobeheersing een logische vervolgstap, waarmee de ondernemingsleiding aangeeft dat die *in control* is. Dat biedt geen garantie dat er nooit iets mis zal gaan, maar geeft wel ‘comfort’ dat de onderneming alles op alles heeft gezet om ‘vermijdbare missers’ te voorkomen.”

Niet alleen

Het lijkt vanuit het accountantsberoep een logische reactie: laat de ondernemingsleiding maar verklaren dat alles onder controle is, dat maakt het werk van de accountant makkelijker. Maar het beroep staat niet alleen in de oproep aan de MC om zo’n verklaring te verplichten. Ook toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) geeft in de consultatiereactie aan voorstander te zijn van de VOR, omdat die een “goede prikkel” kan geven aan versterking van het internerisicobeheersingsproces en het oordeel van de accountant daarover. “De AFM is er voorstander van dat de VOR in Europese of nationale wetgeving wordt opgenomen.” Ook bij de presentatie van een *position paper* over de accountant en frauderisico’s benadrukte de

toezichthouder het nog eens. “De accountant is niet de enige met verantwoordelijkheid, de onderneming is zelf verantwoordelijk voor goede verslaglegging”, aldus AFM-bestuurder Hanzo van Beusekom. “De AFM is het dus eens met een VOR-verplichting. Het is een goed idee als daaraan meer formeel invulling wordt gegeven.”

PwC-partner en VU-hoogleraar verslaggeving Arjan Brouwer is ook kritisch naar de Monitoring Commissie en het consultatiedocument. “Waar de code ooit een echte toevoeging was en vooruitliep op de wettelijke verplichtingen, lijken de beperkte wijzigingen die nu worden voorgesteld hier achteraan te hobbelen.” Hij vraagt zich af hoe levensvatbaar de MC en de code eigenlijk nog zijn. Twee andere hoogleraren, Auke de Bos en Hans Gortemaker (Erasmus Universiteit) pleiten voor een bredere inzet van de VOR dan alleen bij beursfondsen, omdat die “een belangrijke prikkel” kan zijn voor betere verantwoording door ondernemingsbesturen.

Ook andere partijen onderstrepen het belang van de verklaring. Dat benadrukt ook NBA-voorzitter Douma in zijn pleidooi voor de VOR. “Samen met de minister van Financiën, AFM, Eumedion, VEB, VBDO en anderen, zo nodig met een zetje in de rug door de Tweede Kamer, hopen we dat de Monitoring Commissie de verplichte Verklaring omtrent risicobeheersing alsnog in de Nederlandse Corporate Governance Code opneemt.”

De Monitoring Commissie verwacht de governance code eind dit jaar te actualiseren. Dan zit ook het werk van deze MC erop. ←

Заяви дають і у ВОЄННИЙ час*

*Ook in oorlogstijd worden
verklaringen afgegeven

Kunnen accountants in Oekraïne hun werk nog doen? En hebben bedrijven in een land in oorlog überhaupt behoefte aan een audit? Oekraïense accountants vertellen over hun ervaringen. "Accountancy is een voorwaarde om na de oorlog toekomstplannen te kunnen verwezenlijken."

TEKST PETER STEEMAN BEELD SHUTTERSTOCK

Alexander Yakovlev, managing partner bij Moore in Kyiv, stuurt zijn zestig medewerkers aan vanaf een veilige plek in het westen van Oekraïne. "Ik zit hier niet ver van de grens van Roemenië. De beslissing om Kyiv te verlaten was moeilijk. Het hoofd zei 'vertrekken', het hart zei 'blijven'." Hij vertrok eerst naar een vakantiehuis buiten Kyiv. Daarna reed hij in een konvooi met de auto via plattelandsweggetjes naar het westen.

De oorlog heeft zijn kantoor niet stil gelegd, dankzij een noodplan dat vooraf was opgesteld. Twee kantoren van Moore in Kyiv zijn gesloten. Van het ene gebouw zijn de ramen gesprongen. Het andere kantoor is nog intact, maar een groot flatgebouw vlakbij werd geraakt door een raket, vertelt Yakovlev. "Na drie weken functioneerden we weer als organisatie. De afgelopen twee jaar zijn we gewend geraakt om op afstand te werken. Corona was een goede generale repetitie. Iedere dag hebben we een Zoom call met iedere medewerker, om te horen hoe het er mee gaat. Als we met iemand geen contact kunnen krijgen, proberen we er achter te komen wat er aan de hand is. Zit hij in een schuilkelder? De steun die we van Moore International krijgen is heel belangrijk voor het moreel. Vijfentwintig collega's

hebben met hun gezinnen onderdak gevonden in omliggende landen, dankzij de hulp van Moore International in Polen, Roemenië, Duitsland, Spanje, Italië en Litouwen."

Nog steeds audits

Ondanks de oorlog worden audits nog steeds uitgevoerd en kun je nog steeds een accountantsverklaring afgeven, aldus Yakovlev. "Als een klant een deel van zijn opslag bij een bombardement is verloren, geven we in de toelichting aan wat de impact is van dat verlies op de onderneming. Is het bedrijf bijvoorbeeld onderdeel van een internationale organisatie, dan is het continuïteitsrisico minder groot. En dat geldt voor een groot deel van onze klanten. Ze hebben bijna allemaal internationale banden. We kunnen niet fysiek naar de klant. Dat was de afgelopen twee jaar ook al het geval. Het verschil is dat nu in een aantal gevallen ook het management van de onderneming geen toegang meer tot een locatie heeft. Ook dat wegen we mee in de audit statement."

Blijven of weggaan? Voor Serhiy Gasparyan, partner KPMG Ukraine, wisselde de beslissing om Kyiv te verlaten de eerste dagen met het uur. "De afweging die ik 's ochtends maakte, was 's middags alweer achterhaald. Voor mij gaf de veiligheid van mijn gezin de doorslag. Mijn kinderen kregen nachtmerries van het voortdurende luchtalarm en de raketinslagen. Wat de beslissing om te evacueren vergemakkelijkte, was dat KPMG al een noodplan in werking had gesteld. Al vanaf de eerste dag werd het merendeel van de zeshonderd collega's uit Kyiv geëvacueerd naar veiliger plekken. We hadden daarvoor al een aantal hotels in West Oekraïne afgehuurd. Twintig procent van de mensen besloot in Kyiv te blijven."

Accountancy nodig

Ondanks de oorlog heeft Gasparyan het druk. "Op dit moment hebben we onze auditactiviteiten weer opgepakt. De wettelijke deadline voor de jaarrekening is met negentig dagen →

'Er is zoveel verwoest, zoveel mensen zijn hun huis kwijt. Daarom is juist nu het werk van een accountant belangrijk.'

‘Wat we ervan leren, is hoe we door zware tijden moeten navigeren.’

verlengd. Er is onder onze cliënten een grote bereidheid om met de audit aan de slag te gaan. Dat gaat vooral om banken, it- en telecombedrijven, staatsbedrijven en bedrijven die deel uitmaken van een internationale holding. Wat veel tijd kost is het beoordelen van de continuïteit. Wat is de impact van de oorlog op het bedrijf? Met welke scenario's moeten we rekening houden? Welke financieringsmogelijkheden zijn er? Sommige mensen vragen zich af wat onder de huidige omstandigheden de relevantie is van financiële cijfers die betrekking hebben op 2021. Maar je hebt accountancy nodig om de gezondheid van een bedrijf te bepalen. Het is een voorwaarde om na de oorlog toekomstplannen te kunnen verwezenlijken.”

‘GEEN BEHOEFTE AAN ACCOUNTANTS’

Voor Oleg Zamay, managing partner bij JPA Ukraine, een accountantskantoor in Kyiv, is het de tweede keer dat hij door de oorlog zijn kantoor moet sluiten. In 2014 was hij mede-eigenaar van een accountantskantoor in Donetsk, met grote bedrijven in de Krim als klant. Na de Russische inval in de Krim verloor het kantoor zestig procent van de omzet. “Ons kantoor werd verwoest door een raketinslag, net als mijn huis. Ik wist met mijn gezin te vluchten naar Kyiv. De afgelopen jaren bouwde ik mijn accountantskantoor opnieuw op in Kyiv. Ik vond nieuwe klanten en werd met ons kantoor in 2020 onderdeel van JPA International. Alles ging goed tot februari. De oorlog zet mijn business opnieuw op pauze.”

Zamay is somber over de rol van de accountant in oorlogstijd. “Oekraïne heeft nu geen behoefte aan accountants. Bedrijven hebben uitstel gekregen voor hun jaarrekening. Het is ook niet iets waarmee mensen bezig zijn. We vechten voor ons land. Wie geen soldaat is, zet zich vooral in om het leger te ondersteunen. Tien procent van de bedrijven is failliet. Dertig procent doet vooral zijn best om medewerkers in dienst te houden. Van de zeventig procent die een audit laat uitvoeren, gaat het in de meeste gevallen om audits die voor de oorlog al waren gestart. De vraag is of ze kunnen betalen voor de geleverde werkzaamheden. Hun medewerkers zitten vijf keer per dag in een schuilkelder. Hun gebouwen worden gebombardeerd of bevinden zich in een gebied waar je niet meer kan komen. Het is simpelweg niet meer mogelijk onder deze omstandigheden je werk te doen. Een audit vraagt concentratie, focus en de mogelijkheid om een klant te bezoeken en informatie te verzamelen. Aan geen van die voorwaarden wordt op dit moment voldaan.”

De motivatie om te werken is enorm, benadrukt Gasparyan. “De regering roept bedrijven op om zoveel mogelijk operationeel te blijven. Een functionerende economie is essentieel om het leger te kunnen ondersteunen. In feite hebben we geen keus. Juist nu is het belangrijk dat we als accountants ons werk blijven doen. Die motivatie zorgt ervoor dat we ondanks de moeilijke omstandigheden een ongelooflijke hoeveelheid werk verzetten.”

Luchtalarm

“Het is afschuwelijk wat er gebeurt”, verzucht Liliya Chernysh, auditpartner bij BDO Ukraine. Ze woont en werkt in Dnipro. Driemaal per dag gaat het luchtalarm. “Eigenlijk moet je dan de schuilkelder in, maar ik blijf

gewoon thuis. Misschien is het stom, maar hier voel ik mij veilig. Weggaan toen de oorlog uitbrak was eigenlijk geen optie. Dan zou ik mijn man en volwassen zoon achter moeten laten. Dat wil ik niet.”

Ondanks alles gaat haar werk gewoon door. “Ik ben heel blij dat ik deel uitmaak van een internationale organisatie. BDO zorgt voor collega's die zijn gevlucht, niet alleen financieel maar ook met onderdak en andere praktische zaken. Ze betalen ook salarissen vooruit en steunen het Oekraïense leger. Het moeilijkste vind ik de momenten als je een klant niet meer kan bereiken. Je belt en de telefoon wordt niet meer opgenomen.”

De meeste klanten zijn heel gemotiveerd om de geplande audits door te laten gaan, stelt Chernysh. “We willen niet opgeven. Als deze afschuwelijke oorlog is afgelopen, pakken we de draad weer op. Mijn grootste zorg is, hoe we dit weer gaan opbouwen. Er is zoveel verwoest, zoveel mensen zijn hun huis kwijt. Daarom is juist nu het werk van een accountant belangrijk. Niet alleen om te inventariseren wat er nog is als de Russen straks weg zijn, maar ook als we ze aansprakelijk willen stellen voor de schade die ze hebben veroorzaakt.”

Pendelen

Alexei Kredisov, senior partner bij EY Ukraine, was in Londen toen het Russische leger op 24 februari Oekraïne aanviel. Hij pendelt al tien jaar heen en weer tussen Kyiv en het VK, waar zijn gezin woont. “Half maart ging ik

voor het eerst terug naar Kyiv. Ik reed er met de auto naar toe. Dat kan zolang je maar voortdurend checkt waar het veilig is. De belangrijkste reden om te gaan was mijn ouders. Ze zijn hoogbejaard en ik wilde ze vanuit Kyiv verhuizen naar West Oekraïne. De stad was compleet gebarricadeerd. Mijn huis stond er nog. Er waren wel vlakbij raketinslagen geweest.”

Professioneel is het uitdagend, aldus Kredisov. “Van de zeshonderd medewerkers zijn de meeste naar Lviv verhuisd. De omzet van ons kantoor over het eerste kwartaal is dertig procent gedaald. Dat is gezien de omstandigheden nog niet eens zo slecht, maar het moet niet verder omlaag. Aan de klantkant kunnen we niet veel beïnvloeden, daarom kijken we hoe we onze mensen internationaal kunnen inzetten. Op die manier maken we ze weer productief. Eenvoudig is dat niet. Veel mensen zijn heel gestrest. Dat geldt vooral voor vrouwelijke collega’s die hun partner hebben moeten achterlaten. Je wilt niemand onder druk zetten. Om er achter te komen hoe het met mensen gaat, zit ik veel aan de telefoon. Op die manier probeer je de situatie in te schatten. Is iemand in staat om zijn of haar werk te doen?”

Om de paar jaar crisis

Dat accountants in Oekraïne het nog druk hebben is raar, maar ook weer

niet, stelt Alexei Kredisov. “Onze business draait om de naleving van wet- en regelgeving. Of het nu crisis is of oorlog, de overheid, aandeelhouders en de bank verwachten dat een bedrijf rapporteert.” Had hij ooit gedacht in deze situatie te belanden? “Toen ik in 2004 managing partner werd hadden we de oranje-revolutie. Het hele land kwam in opstand tegen Janoekovytsj. In 2008 was er de kredietcrisis. In 2014 annexeerde Rusland de Krim en moesten we ons kantoor in Donetsk sluiten. In 2020 kregen we corona en nu dit. Het lijkt er op dat we om de paar jaar een crisis hebben. Het begint te wennen. Wat we ervan leren, is hoe we door zware tijden moeten navigeren. We blijven doorgaan.”

Als Lyudmyla Pakhucha, partner bij PwC Ukraine, via haar telefoon een melding krijgt van een luchtalarm, kijkt ze naar haar kat. “Ik woon aan de rand van Kyiv, zo’n vijftien kilometer van de dichtstbijzijnde militaire installatie. Vijf keer per dag is er een luchtalarm. Daarvoor kun je niet steeds je huis verlaten, dat is niet te doen. Daarnaast wil ik mijn huisdieren niet in de steek laten. Ik vertrouw er op dat mijn kat een zesde zintuig heeft voor gevaar. Zolang hij rustig blijft, doe ik niets.”

Bezig blijven

Voor Lyudmyla kwam de inval niet als een verrassing. “Deze oorlog is in

2014 al begonnen. Het kantoor in Kyiv is gesloten. Ik kan wel naar binnen. We hebben vestigingen in Dnipro en Lviv. Van de achthonderd collega’s zitten er nu tweehonderd in het buitenland, waar ze met hulp van PwC-kantoren onderdak hebben gevonden. Als organisatie hebben we het druk, al ligt de productiviteit wel lager doordat veel collega’s in de schuilkelder zitten. Ik heb geen klanten verloren. Sommige bedrijven kunnen nu niet produceren omdat hun *supply chain* niet meer intact is. Eén van mijn klanten verloor een groot distributiecentrum. Maar klanten die werken in de financiële dienstverlening, zoals banken en verzekeringsbedrijven, kunnen prima op afstand werken. Eigenlijk viel het werk vooral de eerste week stil. Veel bedrijven waren druk met het verhuizen van hun operatie en de veiligheid van hun medewerkers. De audits die we nu uitvoeren hebben betrekking op 2021. Het beïnvloedt vooral de *going concern*.”

“Ik probeer bezig te blijven, dat helpt tegen de stress”, aldus Pakhucha. “Al in 2014 zijn er burgerinitiatieven gestart, om materialen te kopen voor onze soldaten waarin de overheid niet voorziet. Dat varieert van medicijnen tot helmen. Ik bel ook regelmatig met het militair ziekenhuis hier in de buurt. Wat hebben jullie nodig? Dat kan van alles zijn. Van verbandmiddelen tot toilet-papier. Het is mijn bijdrage om het land te helpen. Ik was in 2004 en 2014 één van de demonstranten die op het Maidanplein protesteerden. Het was de hoop op een betere toekomst die ons motiveerde. Dat is nu niet anders. Ik ben er van overtuigd dat we deze oorlog gaan winnen.” ←

‘Ik probeer bezig te blijven, dat helpt tegen de stress.’

Haar accountants

‘Nederland rekt op zijn accountants.’ Dat is goed nieuws, omdat sommige delen van Nederland niet kunnen rekenen op de accountant. Partijen die het zwakst staan in een onderling conflict kunnen er bijvoorbeeld niet zeker van zijn dat de accountant de stok in het midden houdt.

Uit een blik op de accountantstuchtrechtspraak blijkt dat de accountant bij een conflict de neiging heeft vooral oog te hebben voor de belangen van degene die de factuur betaalt. En bij een vechtscheiding is dat de directeur-grootaandeelhouder, die de waarde van de onderneming wil bagatelliseren. De dupe daarvan wordt zijn ex, die daardoor minder krijgt dan waarop zij recht heeft.

Jonge echtgenote

Een typerend geval is dat van een partner van een advocatenkantoor (21/1593 Wtra AK). Hij is getrouwd met een ongeveer twintig jaar jongere vrouw. Misschien probeert de partner zijn mannelijke marktwaarde te testen, omdat hij wegens zijn leeftijd over twee á vier jaar uit de maatschap wordt geknikkerd. Maar het kan natuurlijk ook zijn dat zijn jongere vrouw hem heeft *geditched*. Tijdens de kredietcrisis van 2009 wisten sommige *trophy wives* immers niet snel hoe ze moesten scheiden, nu de echtgenoot nog geld had. De uitspraak van de tuchtrechter geeft geen uitsluitsel over deze achtergronden.

Hoe het ook zij, de ex-vrouw knokt voor een toereikende kinderalimentatie. De partner probeert die zo laag mogelijk te houden. Zijn advocaat stelt de huisaccountant van de partner “enkele vragen” met het oog op de naderende zitting bij de rechtbank. Daarbij is de hoogte van de kinderalimentatie de inzet. De registeraccountant beantwoordt de vragen van de advocaat dezelfde dag in een betrekkelijk informele mail: Ja, de partner ontving in 2020 een managementvergoeding van negen ton. Maar daarvan blijft niet veel over. Hij bouwt zijn pensioen op in

Accountantskamer

21/1593 Wtra AK

Maatregel: berisping

ECLI:NL:TACKN:2022:15

Accountantskamer

21/447 Wtra AK

Maatregel: waarschuwing

ECLI:NL:TACKN:2021:79

eigen beheer en moet over twee á vier jaar vertrekken bij het advocatenkantoor. Hij zal dan een beroep moeten doen op het vermogen dat hij heeft opgebouwd. Een deel daarvan zit in enkele panden, die hij privé heeft gekocht met de dividenduitkeringen die zijn bv heeft gedaan. Nee, hij is geen spekkoper, want op de huidige markt is het prijspeil zo hoog dat het volgens de accountant “feitelijk niet interessant is om aankopen te doen uit beleggingsoogpunt”. Daarom houdt de partner de beschikbare middelen als liquiditeit aan in zijn bv. Voor 2021 verwacht de accountant dat de partner als gevolg van corona een nadrukkelijk lagere managementvergoeding zal ontvangen. “De omvang van de huidige opdrachtenportefeuille rechtvaardigt in ieder geval deze verwachting.” Mede gezien “de naar verwachting licht negatieve beleggingsinkomsten” houdt de partner na belastingen slechts 4,5 ton over, rekt de accountant voor. De conclusie is dat de beschikbare liquiditeit én de resultaten die nog beschikbaar komen meer dan nodig zijn om het pensioenvermogen van de man op voldoende niveau te brengen.

Partijdig

Die conclusie en de e-mail van de accountant rammelen volgens de Accountantskamer aan alle kanten. Om te beginnen suggereert de accountant met het woord 'conclusie' ten onrechte een bepaalde vorm van zekerheid, terwijl een deugdelijke grondslag ontbreekt en de accountant geen duidelijke voorbehouden of beperkingen aangeeft. In de e-mail ontbreekt ook allerlei andere informatie, zoals de gehanteerde uitgangspunten, de hoogte en de ingangsdatum van het pensioen, gegevens over het partnerpensioen voor de vrouw en de genoten huurinkomsten. Omdat de accountant wist dat de informatie werd gevraagd met het oog op de rechtszitting, heeft hij met deze onjuiste en onvolledige bevindingen en conclusie de objectieve waarheidsvinding door de rechter belemmerd.

Ook heeft hij in strijd gehandeld met het fundamentele beginsel van objectiviteit. In zijn e-mail maakt hij namelijk op geen enkele manier duidelijk dat hij uitsluitend het standpunt van de man heeft weergegeven. De vrouw vindt daarom dat de accountant een valse voorstelling van zaken gaf. Naar mijn oordeel terecht. De Accountantskamer vindt echter dat dit niet aannemelijk is, zonder uit te leggen waarom. Vermoedelijk vindt de tuchtrechter dat de accountant het 'echt waar, heus niet' met opzet heeft gedaan.

De accountant zou volgens de kamer niet zijn uitgegleden als hij NBA-Handreiking 1127 had gevolgd (Opdrachten uitgevoerd ter ondersteuning bij (potentiële) geschillen). Die handreiking had ook een andere accountant kunnen helpen. Die accountant stelde in het kader van een echt-

scheiding een vermogensvergelijking op voor een dga, maar zag geen bedreiging voor zijn objectiviteit. Ook hij zag niet dat zijn informatie was bedoeld voor een rechtszaak (21/447 Wtra AK).

Conflicten

Een accountant wordt niet altijd gevraagd informatie te leveren om de rechter op het verkeerde been te zetten. Daarom zou Handreiking 1150 wellicht moeten worden gewijid aan Objectiviteit bij (potentiële) conflicten, dus zonder dat sprake is van een opdracht in het kader van een formeel geschil. Denk aan een samensteller die aangiftes verzorgt voor een maatschap en de aandeelhouders in privé. De strekking van de handreiking kan in die gevallen simpel zijn: Wees transparant over jouw werkwijze en over welke belangen je vertegenwoordigt; ga alleen door voor één partij als de ander dat weet en je als accountant weet dat de andere partij een eigen accountant of adviseur heeft. Het motto van de handreiking past op een tegeltje: 'Kies geen partij bij gebakkelei.'

Accountants werken vaak voor ondernemers. Bij een echtscheiding stellen die zich op tegen hun ex-partner, veelal de ex-vrouw. Informatie van hun accountant moet objectief zijn; de accountant moet zich er niet toe laten verleiden zijn klant ter wille te zijn en diens ex daardoor te duperen. Ook de gescheiden vrouw moet kunnen rekenen op de accountant. De NBA-community Women Leadership zou zich dus moeten beijveren voor een nieuwe campagne: 'Nederland rekent op haar accountants'. Ook al is dat taalkundig niet juist. ←

ANTON DIELEMAN

De NBA heeft als wettelijke taak onder meer het 'vaststellen van beroepsreglementering' voor accountants. Versterking van dat regelgevend proces is onderwerp van onderzoek en discussie. Na een strategische verkenning volgde een voorstel voor modernisering, dat ter consultatie werd voorgelegd. Anton Dieleman is als voorzitter van het Adviescollege voor beroepsreglementering (ACB) intensief betrokken bij het regelgevend proces.

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Je bent voorzitter van het ACB en directeur vaktechniek accountancy bij Mazars. Hoe verhouden die twee rollen zich tot elkaar?

"Wat mij betreft vloeien ze naadloos in elkaar over, ik voel er geen spanning tussen. Mijn ervaringen binnen Mazars kan ik inzetten binnen het adviescollege en andersom. Ik krijg van Mazars geen briefje mee met het verzoek om 'iets via het ACB te regelen'. De voorzitter van het ACB heeft een inhoudelijke inbreng, maar wordt waar nodig gecorrigeerd binnen het adviescollege. Dat hoort zo. En het college kan ook niet functioneren zonder inbreng vanuit de NBA zelf; ik heb veel waardering voor de ondersteuning vanuit het bureau."

Waarom is besloten tot herziening van het regelgevend proces, gingen er zaken niet goed?

"We hebben een prima regelgevend proces, maar dat zegt de slager die zijn eigen vlees keurt. De perceptie van de buitenwereld zie je terugkomen in de verkenning van Janine van Diggelen en het adviesrapport van Martin Hoogendoorn. Belangrijk is om externe stakeholders meer te

betrekken bij het proces en te zorgen voor meer transparantie. Dat zijn geluiden waar je niet tegen kunt zijn. We moeten de blik nog meer naar buiten richten. Dat hebben we eind vorig jaar ook gezien bij een discussie rondom het rapporteren over fraude en continuïteit. Toen hadden we transparanter over het proces moeten zijn. Het leverde uiteindelijk wel een goede aanpassing van de Standaard op. Dat de accountant nu scherper moet formuleren over werkzaamheden rondom fraude, zorgt mogelijk ook voor verscherpte controles."

Is de regelgevende taak van de NBA eigenlijk wel te combineren met inbreng vanuit maatschappelijke stakeholders?

"Er is wel een risico van enige afvlakking als zo'n regelgevend orgaan breed wordt samengesteld, met mensen die allemaal anders naar het accountantsberoep kijken. Als ACB staan we positief tegenover een klankbordgroep, voornamelijk om externe input op te halen. Niet onbelangrijk is ook dat onze regelgeving zoveel mogelijk moet aansluiten bij internationale standaarden van een dito beroep. We leven in Nederland niet op een eiland."

Hoe kijk je naar de toekomst van het beroep en de rol van regelgeving daarin?

"Het accountantsberoep blijft nog jaren relevant en de regelgeving dus ook. Dat toonde de recente coronacrisis maar weer aan. In de afgelopen decennia ging het om historische financiële informatie, de komende tien jaar betreden we het onontgonnen terrein van de duurzaamheidsinformatie. Dat zal het belang van de jaarrekening uiteindelijk wellicht overrulen en veel aanpassing vragen in opleiding en regelgeving. Het zou mooi zijn als er bij elke nieuwe regel tegelijk twee af kunnen, maar dat blijkt in de praktijk weerbarstig."

Wat doet Anton Dieleman als hij niet werkt?

"Mijn gezin is heel belangrijk voor me. We hebben zeven kinderen, in de leeftijd tussen 18 en 34 jaar. Ik ben graag bezig met tuinieren, fietsen en lezen. En tijdens corona heb ik het wandelen herontdekt. Dat kan heel goed in en om Goes, in de zonnigste provincie van Nederland." ←

CV

Anton Dieleman (56) is sinds januari 2017 voorzitter van het Adviescollege voor beroepsreglementering van de NBA. Hij is daarnaast directeur vaktechniek bij Mazars en lid van de redactie van het Tijdschrift voor Jaarrekeningenrecht. Binnen de NBA en eerder het NIVRA was hij lid van diverse vaktechnische commissies. Hij werkt al ruim 33 jaar bij Mazars en rechtsvoorganger Paardekooper & Hoffman.

‘Belangrijk is om
externe stakeholders
meer te betrekken
bij het proces en te
zorgen voor meer
transparantie.’

JAN BORGER EN RICHARD HENDERIKS VAN TIC ASSURANCE:

“WE BRENGEN HET WERKPLEZIER WEER TERUG BIJ RA’S”

TIC Assurance gaat sinds 2019, met zelfstandige en ondernemende associates aan boord en een WTA-vergunning op zak, vol voor de audit. “We brengen het plezier en het professionele judgement weer terug naar de controle”, zeggen directors Jan Borger en Richard Henderiks van TIC Assurance.

Henderiks trapt af: “Wij geloven in ondernemerschap. In de vrijheid om keuzes te maken. Om plezier te hebben in je werk en trouw te blijven aan het vak van controlerend accountant. Ons vak is de afgelopen jaren aan flinke veranderingen onderhevig. We hebben te maken met een toegenomen regeldruk door maatschappelijk ontwrichtende incidenten. Er kwam een grotere afstand tussen de grote kantoren en de rest. Kantoren en veel ervaren accountants stappen uit hun ambacht. De daardoor ontstane krapte moet worden opgevangen door steeds minder vergunninghoudende partijen. In toenemende mate ondervinden organisaties moeite om een controlerend accountant te vinden of hebben ze te maken met sterk wisselende teams en dat leidt tot inefficiëntie. Wij zetten daar een alternatief tegenover.”

GELOOF IN ONDERNEMERSCHAP

Borger. “Je kunt bij ons je eigen keuzes maken binnen de beroepsmatige en maatschappelijke kaders

van het vak. Je sluit je als RA aan bij ons Associate-model en je bent eigenlijk zelfstandig ondernemer. Binnen ons netwerk, waarin we je met ons platform en onze kennis ondersteunen. Je bouwt aan een portfolio van klanten, waarmee je zo ook goodwill opbouwt. Je hoeft je niet druk te maken over IT-systemen en over compliance, want daar zorgen wij voor. Evenals voor opdrachtgevers en de commercie, en zo hoef je niet primair afhankelijk te zijn van jouw eigen commerciële inspanningen om je portfolio te vullen. We hebben een WTA-vergunning om controles uit te voeren en we hebben de nodige workflow- en analysetools om de controle zo goed mogelijk te doen.” Henderiks: “Het is als het ware *plug and play*. We vragen wel om je aan ons te committeren, dus niet daarnaast nog andere auditwerkzaamheden te hebben. Het zou wel kunnen dat je naast ons werk ook een interimopdracht verricht.”

PLEZIER TERUGBRENGEN

De accountants van TIC Assurance brengen het plezier en de

professional judgement terug in de controlepraktijk. Borger: “Bij grote kantoren zie je dat er defensief wordt geaudit. Dat wil zeggen dat accountants, in angst om maar niets te missen, te veel doen. Een soort *check the box*-principe, waarbij het niet meer gaat om de kern van het controleren. Namelijk dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van het vermogen en het resultaat van de organisatie. Die insteek van grote kantoren levert veel stress op. Als je durft te kiezen bij de controleaanpak en de echte risico's beetpakt, kun je efficiënter door het proces. Dat brengt het ambacht terug in de controle en daardoor neemt het begrip en de waardering van de klant toe. Resultaat? Veel meer plezier en erkenning voor het ambacht van de RA. We nemen de Associates mee in hoe ze die call goed kunnen maken, verzorgen samen met hen ook de permanente educatie, intervisie en we coachen elkaar tijdens het controletraject.”

KLAAR MET AFVINKEN

Het feit dat RA's vaak naar het bedrijfsleven gaan, is zonde, vindt

Links Richard Henderiks, rechts Jan Borger

Henderiks. "We zien te veel RA's afhaken nadat ze klaar zijn met hun studie. Ze zijn klaar met het afvinken van lijstjes als controle-leiders of managers bij de gevestigde orde. Dat terwijl het een lange weg is om RA te worden. Als ze dan eindelijk het auditvak beheersen en mogen uitoefenen, verdwijnen ze van het toneel. Echt zonde. We willen hen behouden of zelfs terughalen voor hun rol in het maatschappelijk verkeer. Natuurlijk zijn de *work life balance* en het plezier in het werk belangrijke onderdelen bij ons, maar ook een eerlijker verdeling van de auditfee." Daarnaast investeert TIC Assurance in de ontwikkeling van hun Associates, ook om de PE-portfolio te vullen. Borger: "We organiseren een keer in de twee maanden een

bijeenkomst. Bijvoorbeeld over het gebruik van Power BI in de controle, data-analyse, personal branding maar ook verplichte kennistoets, soft controls en COS-updates. Ook daar ontzorgen we onze Associates bij het maken van een PE-programma voor hun portfolio."

VOLOP BEZIG MET JE KLANT

TIC Assurance genereert momenteel veel werk door samen te werken met andere kantoren. Borger: "Die hebben geen WTA-vergunning of willen zich niet meer op de audit richten. We zijn voor hen geen concurrent, omdat we niet de full service-dienstverlening bieden. We zijn juist in de audit een mooie aanvulling. Voor hen zijn we

de specialist. *True audit by true auditors* is ons credo."

Tot slot benadrukt Henderiks de vrijheid van het ondernemerschap. "Je kunt als Associate volop bezig zijn met je klant, in de intensiteit die bij jouw past. We bieden dus ook parttime mogelijkheden. Vanaf dag één bouw je je eigen klanten-portefeuille op en ben je, ondersteund door ons netwerk, zelfstandig en onlosmakelijk ook onderdeel van een gedreven community van vakgenoten. Er is meer dan partner worden bij een groot kantoor. We heten je van harte welkom bij TIC Assurance."

Meer weten?
www.tic-assurance.nl

CV

Wendy Groot is registeraccountant en manager bij PwC in Amsterdam, waar zij zich onder andere bezighoudt met initiatieven op het gebied van kwaliteitsverbetering. Wendy is zeer actief in beroepsdiscussies, is medeoprichter van Nest Accountants Academie, bestuurslid van de faculty Ethiek, Cultuur en Gedrag en draagt bij aan de Busy Season Talks op Clubhouse. Zij werkt aan een promotieonderzoek over oorzakenanalyse aan de Vrije Universiteit Amsterdam..

Accountantsorganisaties willen leren van hun fouten. Dat kan onder andere met *root cause analysis*, een term die steeds vaker opduikt in het discours rondom de accountantscontrole. Maar wat is dat eigenlijk? Hoe werkt zo'n analyse en welke zaken spelen daarbij een rol? Wendy Groot doet promotieonderzoek naar *root cause analysis*. "Als het praten over fouten gevolgen heeft voor beloning of promotie, dan is het lastig om er veilig van te leren."

TEKST LUC QUADACKERS BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Op zoek naar de wortel

Om bij de basis te beginnen: wat is *root cause analysis*?

"Op het moment dat zaken misgaan, willen we er grip op krijgen. Denk bijvoorbeeld aan een vliegtuigramp of een explosie op een chemische fabriek. Bij dit soort ernstige gebeurtenissen is het belangrijk om te begrijpen wat er is gebeurd en hoe herhaling kan worden voorkomen. Zoals de naam *root cause analysis* al aangeeft, wordt dan gezocht naar de wortel van het probleem, naar de onderliggende diepere oorzaken. Waarom is iets gegaan zoals het is gegaan? In de luchtvaartindustrie bijvoorbeeld, is het al lange tijd verplicht om onderzoek te doen naar de oorzaken van rampen."

Heeft *root cause analysis* dus een oorsprong in 'fysieke' rampen?

"Dat klopt. En dat is interessant, want een accountantsorganisatie is van een heel andere aard dan een luchtvaartmaatschappij of een chemieconcern. Het is een professionele serviceorganisatie, waarbij het lastig is om in een analyse rekening te houden met alle zachtere factoren die een rol spelen, zoals de subjectiviteit in de oordeelsvorming, de definitie van auditkwaliteit en allerlei onderlinge relaties met teams en klanten. Dat betekent voor het gebruik van *root cause analysis-tools* nogal een omslag. Veel tools laten minder ruimte voor de complexiteit binnen en rondom een accountantsorganisatie."

Welke tools worden gebruikt voor *root cause analysis*?

"In de transparantieverslagen van accountantsorganisaties zie je de vijf keer *why-methode* veel terugkomen. Hierbij ga je over een casus in gesprek met betrokkenen en vraag je steeds verder door, telkens aan de hand van de waarom-vraag. Dat leidt - als het goed is - tot meer begrip over de oorzaak. Daarnaast wordt veel gebruikgemaakt van de

'Veel tools laten minder ruimte voor de complexiteit binnen en rondom een accountantsorganisatie.'

zogenaamde *vissengraat* en de *current reality tree*. Dat zijn twee manieren van visualiseren. Bij de *vissengraat* is de kop van de vis het geconstateerde probleem, bijvoorbeeld een materiële fout, en aan iedere graat is een oorzaakcategorie gekoppeld, bijvoorbeeld het kennisniveau, de inrichting van de processen of beschikbare capaciteit binnen het team. Op basis daarvan ga je vervolgens na of de processen adequate stappen bevatten, of de mensen genoeg zijn getraind enzovoort.

De *current reality tree* is een soort stamboom, met aan de top het probleem en daaronder de wortels met mogelijke oorzaken. Dat stelt je in staat om alle relevante onderliggende facetten van een probleem samen te vatten. Bij het toepassen van deze methoden is uiteindelijk steeds de vraag wat de echte wortel van het probleem is, de *root cause*. Deze laatste stap is echter complex, want het is meestal onduidelijk of het probleem niet zou zijn ontstaan als de inputfactoren anders waren geweest. Er blijft daardoor altijd subjectiviteit bestaan in de analyse."

Sinds wanneer heeft oorzakenanalyse de aandacht van de accountancysector?

"De toezichthouder dwingt dat in wezen al jaren af. Zo bleek uit de eerste AFM-inspecties dat de geselecteerde controles voor een belangrijk deel niet op een goede manier plaatsvonden. Het was vanzelfsprekend en noodzakelijk dat de kantoren wilden doorgronden wat de

onderliggende oorzaken van de bevindingen waren. Sindsdien rapporteren Nederlandse accountantsorganisaties over oorzakenanalyses in hun transparantieverslagen. De oorzakenanalyse is ook expliciet opgenomen in de verbetermaatregelen uit het rapport *In publiek belang* uit 2014. Het fenomeen is dus zeker niet nieuw. Wel nieuw is dat het meer wordt geïnstitutionaliseerd via de regelgeving. De International Standard on Quality Management (ISQM) 1 van de IAASB verplicht accountantsorganisaties namelijk om een analyse van onderliggende oorzaken uit te voeren wanneer er deficiënties worden gesignaleerd, zoals materiële fouten of inspectiebevindingen. In die gevallen moet worden nagegaan of het probleem raakt aan het stelsel van kwaliteitsbeheersing. Indien nodig moet het kantoor maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat het kwaliteitsmanagementsysteem naar behoren functioneert. Oorzakenanalyse krijgt hiermee een vastere plek binnen de organisatie. Dat gebeurt steeds meer in de vorm van een speciaal ingericht team.

Een *root cause analysis* hoeft overigens niet altijd betrekking te hebben op een casus waarbij iets niet goed is gegaan. Het kan ook gaan om processen waarover men ontevreden is, waarvoor dan een thematisch onderzoek kan worden ingericht. Ik zie een tendens dat men daar zelfs meer nuttige informatie uit denkt te halen, dan uit een oorzakenanalyse die is gericht op een specifieke probleemcasus. Daarnaast kunnen ook juist *best practices* aan de hand van *root cause analysis* worden geanalyseerd.”

Hoe zorgt een kantoor ervoor dat *root cause analysis* geen ‘moetje’ wordt, zonder afdoende inbedding?

“Het is een bekend verschijnsel dat een nieuwe praktijk zijn plek moet vinden binnen een organisatie. Het is een proces van legitimering. Dat betekent dat de mensen in de organisatie een nieuwe praktijk moeten gaan beschouwen als wenselijk en belangrijk. Bij oorzakenanalyse is legitimering essentieel. Een casus of thema waarvoor je de oorzaken wilt onderzoeken, vraagt immers om het praten met betrokkenen en die betrokkenen moeten het oorzakenanalyseteam kunnen vertrouwen. Het geven van openheid over fouten mag niet leiden tot negatieve oordelen over de betrokkenen, anders raakt de weg richting een transparante analyse afgesloten. De focus moet liggen op het leren van fouten en niet op het veroordelen daarvan. In de accountancy zeggen we dat we een lerend beroep willen zijn en daarom veel onderzoek doen naar de foutencultuur. Maar als het praten over fouten bijvoorbeeld gevolgen heeft voor de beloning of promotie van de personen die openheid van zaken geven, dan is het lastig om veilig te leren van fouten.”

‘Een *root cause analysis* hoeft niet altijd betrekking te hebben op een casus waarbij iets niet goed is gegaan.’

Wat onderzoek jij in jouw promotiestudie?

“Ik bestudeer hoe de oorzakenanalyse in de praktijk wordt opgezet en gelegitimeerd. Dat doe ik aan de hand van zogenaamd kwalitatief onderzoek. Dat houdt in dat ik niet met vooraf geformuleerde verwachtingen aan de slag ga. Het onderzoek wordt gestuurd door wat ik in de praktijk waarneem. Dat leidt tot een rijke dataset, waarmee een goed beeld van *root cause analysis* in een accountantsorganisatie kan worden geschetst.”

Wat heb je al gevonden?

“Op het gebied van legitimering zie ik dat de ‘landing’ van de oorzakenanalyse in de praktijk een belangrijk thema is. Een goede inbedding is belangrijk voor de uiteindelijke impact van oorzakenanalyses. Dat heeft tijd nodig, het is een groeiproces. Daarnaast is het spanningsveld tussen leren en aansprakelijkheid een belangrijk thema. In de accountancy zijn deze zaken niet gescheiden, zoals bijvoorbeeld wel het geval is bij onderzoeken door de Onderzoeksradaad voor Veiligheid. Ook zie ik in de praktijk dat het doen van oorzakenanalyses niet eenvoudig is. Bij het uitvoeren van oorzakenanalyses kan je makkelijk overmatig kritisch

OORZAKENANALYSE

In navolging van onder meer de luchtvaartsector en de medische wereld werkt het accountantsberoep al langer aan oorzakenanalyses. Het was één van de aanbevelingen uit het verbeterplan *In het publiek belang* uit 2014. In 2017 publiceerde de Stuurgroep Publiek Belang, waarin accountantskantoren, de SRA en de NBA zijn vertegenwoordigd, een eerste sectoranalyse van *drivers* van controlekwaliteit. De tien *drivers* die daarin werden benoemd kwamen voort uit oorzakenanalyses van de big four.

Medio 2019 bracht de stuurgroep een nieuwe oorzakenanalyse uit, gebaseerd op input vanuit negen grote accountantsorganisaties. Goede accountantscontrole vraagt om voldoende tijd voor planning, uitvoering en reflectie door het controleteam, zo bleek uit de analyse. Ook een divers samengesteld team, goed procesmanagement en de kwaliteit van de gecontroleerde organisatie maken verschil. De analyse, te vinden via nba.nl, biedt ook andere accountantskantoren handvatten om het proces van oorzakenanalyse te implementeren of te verbeteren, aldus de stuurgroep.

zijn op degenen die bij de fout waren betrokken. Er kan namelijk sprake zijn van *hindsight bias*, waarbij de voorspelbaarheid van een probleem achteraf groter wordt ingeschat dan terecht is. Dat komt doordat het *root cause analysis*-team meestal een fout als uitgangspunt neemt en het risico loopt te veel vanuit die fout te denken. Maar ook het achteraf interviewen van de *engagement*-teamleden leidt mogelijk tot verkeerde conclusies. Mensen hebben de neiging om hun gedrag te rationaliseren. Hun redeneringen achteraf komen daardoor niet per se overeen met de overwegingen op het moment van het maken van de fout. Dat zijn interessante uitdagingen tijdens de oorzakenanalyse."

Wat moet er nog gebeuren om verder vorm te geven aan de *root cause analysis*-praktijk?

"De accountantssector moet nog beter beseffen dat het goed kunnen leren van fouten vereist dat het spanningsveld tussen leren en aansprakelijkheid moet worden opgelost. Gezien de complexiteit en de subjectiviteit van de oorzakenanalyse moet ook worden gezorgd voor voldoende vaardigheden binnen het *root cause analysis*-team. Het team moet toegewijd zijn en willen blijven leren. En men moet zich bewust zijn van het gehele systeem. Het is vaak niet heel moeilijk om aan te wijzen wat er in een bepaald proces fout is gegaan, maar hoe had je die fout als organisatie kunnen voorkomen? Had er een ander proces moeten worden gebruikt? Hadden andere werkzaamheden moeten plaatsvinden? En hoe kan de organisatie dat faciliteren, hoe kunnen ze teams helpen hun werk goed te doen? Dat zijn de echt belangrijke vragen." ←

‘De focus moet liggen op het leren van fouten en niet op het veroordelen daarvan.’

**‘Accountants
moeten risico’s
durven benoemen,
dat vinden ze
vaak moeilijk.’**

IN BEELD

Portret van een opmerkelijke accountant

TEKST HENK VLAMING BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Maaike Westra

Anderhalf jaar geleden richtte Maaike Westra haar eigen coachings- en opleidingsbureau op, Podium Academy. Ze traint er teams van accountantskantoren in *soft skills*. Hiervoor gaf ze haar droom op om partner te worden en verliet ze EY, waar ze toen werkte in de controle-praktijk. “*Soft skills* zijn de toekomst voor een kwaliteitsgerichte cultuur in de accountancy”, zegt ze.

De keuze om ondernemer te worden drong zich op toen ze docent *auditing theory* werd aan Nyenrode. Ze merkte hoezeer jonge accountants de kern van het vak missen in een omgeving waar de data-driven audit dominant is. “Het kunnen identificeren van risico’s en het kunnen doorgronden van organisaties lukt niet alleen vanachter de laptop”, zegt ze.

Maaike reikt teams de handvatten om de juiste vragen te formuleren en ze coacht om ze op de juiste manier te stellen bij de klant. De noodzaak van een betere beheersing van soft skills door accountants was nodig, besepte ze. “Accountants moeten risico’s durven benoemen, dat vinden ze vaak moeilijk. Ze moeten de confrontatie aangaan terwijl je de relatie overeind houdt. Ik krijg er energie van om ze dat te leren. Dan fleuren ze helemaal op, omdat ze andere ervaringen opdoen en nieuwe inzichten ontdekken. Ze hebben zo’n open geest, ze kijken met zulke andere ogen, daarvan krijgen ze frisse ideeën.” ←

Lees het interview met
Maaike Westra op Accountant.nl.

Investment Pieces

De beste investering in jezelf is een nieuwe, actuele outfit. Hiermee voel je je prettig en kom je zelfverzekerd over. Jouw uitstraling bepaalt jouw succes.

Al **sinds 1898** zijn wij specialist in maatwerk, op het lijf gesneden stukken die onderling goed te combineren zijn. Met een bezoek aan Romeyn Tailors in Barneveld heb je de eerste winst te pakken!

Romeyn Tailors voert o.a. de volgende merken: *ATELIER MUNRO, CORNELIANI, EDUARD DRESSLER, ETON, RALPH LAUREN, JACOB COHEN*. **Bel voor een afspraak** 0342-45 29 54 dan reserveren wij tijd voor je!

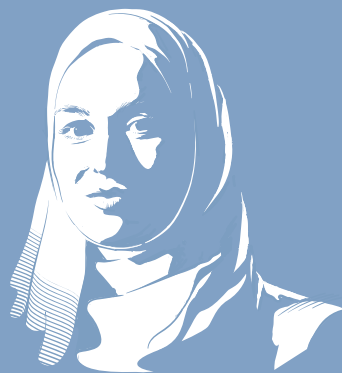

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

ROMEYN[®] TAILORS

ESTABLISHED IN 1898

LANGSTRAAT 35-37 BARNEVELD 0342-45 29 54

WENDY GROOT

Vroeger was alles beter

Mijn vader is ziek. Zijn zus en broers komen op ziekenbezoek - de verhalen van vroeger vliegen ons om de oren. Hoe overgrootmoeder als weduwe met vijf jonge kinderen haar vrouwtje stond, er op het land werd gewerkt en een handelsroute voor het vee was uitgestippeld om een vriendelijke fiscale positie te faciliteren.

Eén van de verhalen die voorbijkwam frustreerde mijn vader. Het ging over het bestuur van de polder waar hij opgroeide. De polder werd vrijwillig bestierd door verstandige mannen. Aan de keukentafel met een mooi tapijtje, sigaar en neutje. Alles onder controle. De polder groeide en er werd beslist dat er verkiezingen voor het polderbestuur moesten komen. Er zou op stand worden gegeten en vergaderd en er moest een reiskostenvergoeding komen. Gezien de groei moesten ze bureaucratiseren om te kunnen besturen en uiteindelijk stond het bestuur verder weg van de polder dan hun voorgangers. Het een en ander was de besluitvorming niet ten goede gekomen, zo gaat het verhaal.

Vroeger was alles beter, toch?

Los van de nostalgie kunnen we een les uit dit voorbeeld trekken. Bureaucratie ontstaat haast van nature naarmate organisaties groeien. Een organisatie met vijftien collega's is redelijk te overzien, maar een organisatie van 150 of 1.500 mensen? Hoe kan je kwaliteit, tijdigheid en efficiëntie waarborgen? Door middel van processen, controlemechanismen en informatievoorziening. Dat is in het accountantsberoep niet anders. Daarbij komt dat de accountancy een sterk gereguleerde omgeving is, waar het voldoen aan wet- en regelgeving nauwlettend wordt gevolgd.

Alhoewel we dus niet zonder enige vorm van bureaucratie kunnen, ontstaat er een spanningsveld. Dat zag mijn vader in de polder, dat zien wij in de accountancy. Bureaucratisering kan vertragen, frustreren en innovatie in de weg zitten. Een sterke focus op compliance kan ten koste gaan van het werkplezier. We kennen allemaal wel iemand die het accountantsberoep verliet omdat hij of zij het idee had meer bezig te zijn met bureaucratische rompslomp dan 'het echte werk'. Daarnaast zijn de HRA en de RJ er de afgelopen jaren niet dunner op geworden. Paradoxaal genoeg kan de compliance-focus zelfs leiden tot minder kwaliteit, omdat accountants zo in de papieren werkelijkheid van de dossiers zitten dat reflectie en professionele oordeelsvorming naar de achtergrond verschuiven.

Dat moet toch anders kunnen. Laatst stuitte ik op *Building better bureaucracies* van Paul Adler. Hij beschrijft dat organisaties bureaucratiseren om naleving van regels af te dwingen door middel van hiërarchie en procedures - een 'dwingende bureaucratie'. Hij biedt een alternatief in de vorm van een 'faciliterende bureaucratie', waarbij de nadruk juist ligt op samenwerking en *best practices*. Meer betrokkenheid en een kleinere afstand tussen bestuur en praktijk. Ruimte bieden aan medewerkers vanuit de praktijk om daar waar zij kansen of verbetermogelijkheden zien, eigen initiatieven op te zetten. *Intrapreneurship*, eigenaarschap en innoveren zijn daarbij sleutelwoorden.

We ontkomen niet aan bureaucratie, zeker in het gereguleerde accountantsberoep, en dat is ook niet nodig. We hoeven alleen binnen de kaders voldoende betrokkenheid en ruimte te bieden. Wat denken jullie: leggen we dat tapijtje weer op tafel? ←

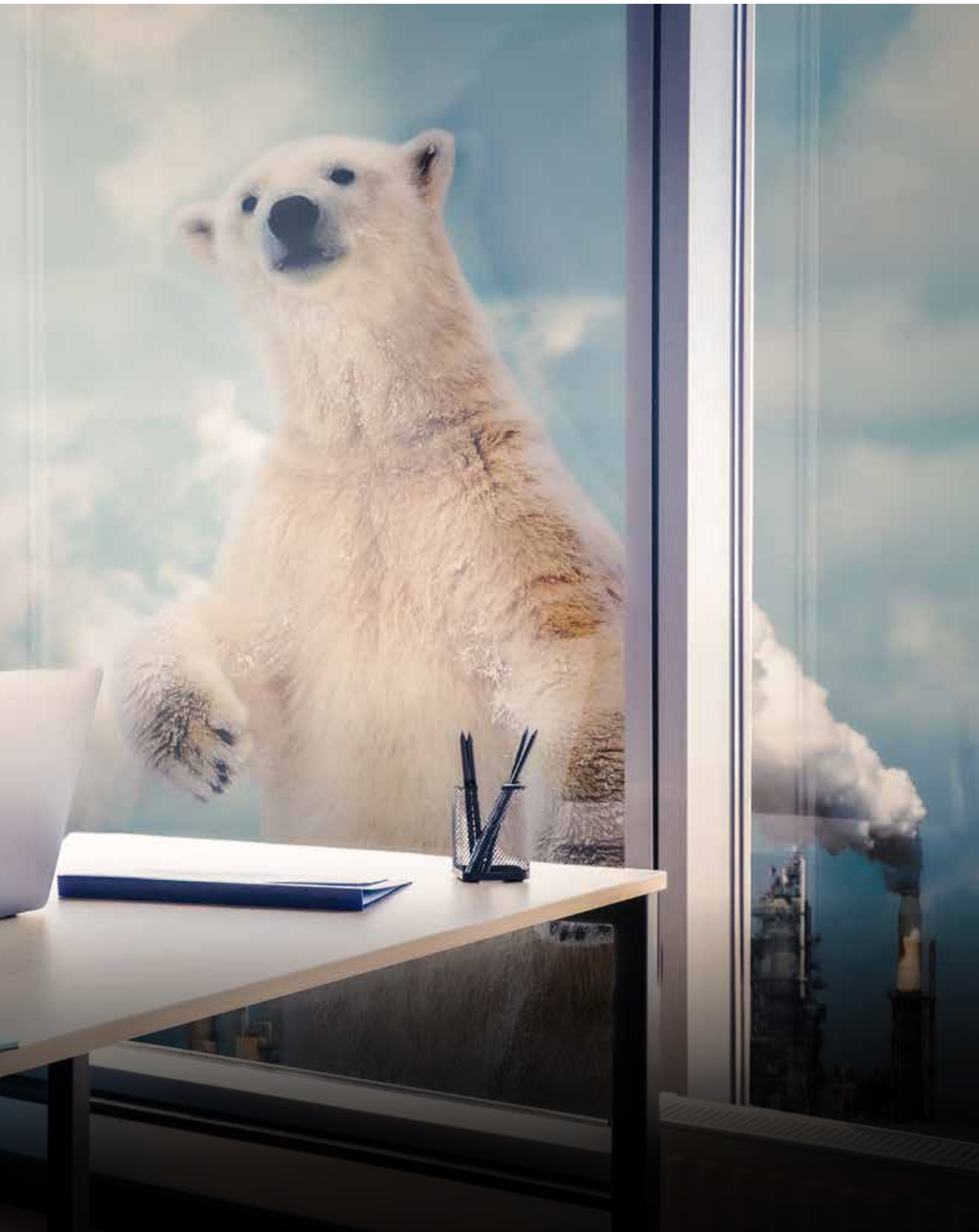
Wendy Groot RA is manager bij PwC National Office in Amsterdam, bestuurslid van de faculty Ethiek, Cultuur en Gedrag van de NBA en PhD-kandidaat bij de Vrije Universiteit Amsterdam.

Duurzaamheid blijft noodzaak

Sinds de oorlog in Oekraïne lijkt de aandacht voor het klimaat en voor duurzaamheidsinformatie even minder belangrijk. Maar de ontwikkelingen gaan door. Durven we ongemakkelijke keuzes te maken?

TEKST USHA GANGA, LUCAS GEUSEBROEK EN MARC SCHWEPPE BEELD VRHL

Op 1 juni staan er files bij de Duitse pompstations, nadat de Oosterburen de belastingen op brandstof fors hebben verlaagd. Zelfs wie in Utrecht woont, kan nog geld besparen door over de grens de tank vol benzine te gooien. In Nederland is het effect van een eerdere accijnsverlaging immers alweer teniet gedaan. Benzine is duur, gasprijzen rijzen de pan uit, de inflatie gaat met dubbele cijfers. De leveringonzekerheid rondom grondstoffen zorgt voor nieuwe discussies over de gasvoorraden in Groningen en de Waddenzee. Tijdens de aandeelhoudersvergadering van olieconcern Shell stemt tachtig procent van de aandeelhouders in met de eigen klimaatplannen van het bedrijf, dat in 2050 CO₂-neutraal wil zijn. Maar twintig procent steunt de plannen van de activistische aandeelhouder Follow This; de beweging die aandringt op versnelling van de energietransitie bij Shell. Dat is minder dan vorig jaar. We hebben wel wat anders aan ons hoofd dan het klimaat, toch? Sinds de Russische inval in Oekraïne piept en kraakt de economie in zijn voegen. De korte termijn is weer wat telt, klimaatambities lijken even naar de achtergrond verdrongen. Twee jaar coronacrisis en als bedrijf vooral overleven hielpen ook niet. Maar de

klimaatcrisis is niet weg. Integendeel. “Had Poetin niet de oorlog verklaard aan Oekraïne, dan had een ander onderwerp de afgelopen week waarschijnlijk het nieuws gedomineerd: het klimaat”, aldus columniste Esther Bijlo in Trouw. Eén week na de Russische inval publiceerde het wetenschappelijke klimaatpanel IPCC (*Intergovernmental Panel on Climate Change*) opnieuw een zorgwekkend rapport over de klimaatverandering. Daarbij ging het nu vooral over de gevolgen van de opwarming van de atmosfeer voor mens en planeet. De voorspellingen van het IPCC zijn angstaanjagend. Aan het eind van deze eeuw kan de helft tot driekwart van de wereldbevolking blootstaan aan levensbedreigende opwarming. Op sommige plaatsen lijkt dat nu al het geval, gezien de berichtgeving over India. “*The Age of Extinction Is Here - Some of Us Just Don't Know It Yet*”, schreef de bekende denker en publicist Umair Haque recent. In India vallen vogels letterlijk dood uit de lucht van de hitte.

Groene groei bestaat niet

Precies een halve eeuw geleden, in 1972, publiceerde de Club van Rome haar rapport *Grenzen aan de groei*, waarmee de wereld voor het eerst met de neus op de feiten werd gedrukt. De aarde is niet onuitputtelijk, de

gevolgen van ons handelen voor het milieu zijn ingrijpend en de ontwikkelingen gaan razendsnel. Het rapport biedt genuanceerde doorrekeningen van verschillende scenario's over voorraden aan grondstoffen en technologische vernieuwing. “Wat wel uit alle scenario's sprak is: zolang er niets verandert aan de focus op exponentiële groei van zowel de wereldbevolking als van de materiële economie, dan stort vroeg of laat het wereldsysteem in elkaar”, aldus klimaatjournalist Jaap Tielbeke bij het herlezen van het rapport. Hij schreef er een boek over (*We waren gewaarschuwd*), dat als veelzeggende ondertitel meekreeg ‘Over een profetisch milieuraapport en wat we er (niet) mee deden’. Economisch antropoloog Jason Hickel heeft wel een verklaring waarom we de lessen van de Club van Rome niet leerden. “De belangrijkste reden is dat politici ons al vijftig jaar wijsmaken dat ‘groene groei’ mogelijk is. Technologische vooruitgang en toenemende efficiency zouden ons op den duur in staat stellen de groei van het bruto nationaal product los te koppelen van de groei van het energie- en grondstoffengebruik. De economie zou dan groeien, terwijl de druk op het milieu minder groeit of zelfs daalt.” Maar groene groei bestaat niet, aldus Hickel. “Ik ken geen ander politiek verhaal dat zo gevaarlijk onwetenschappelijk is.”

Parijs

We zijn een halve eeuw verder en inmiddels worden de gevolgen van de klimaatverandering zo zichtbaar dat ontkennen niet meer aan de orde is. Duurzame bedrijfsvoering, ook in de keten, wordt de nieuwe norm van behoorlijk ondernemingsbestuur. Er ligt het klimaatakkoord van Parijs, met heldere klimaatdoelen. “Bedrijven die hun investeringen en gedrag niet in lijn brengen met die doelen, hebben wat uit te leggen en nemen bewust een risico”, is te lezen in een FD-commentaar van medio februari.

KABINET KOMT MET BELEIDSPROGRAMMA KLIMAAT

In 2030 moet de CO₂-uitstoot in Nederland met ten minste 55 procent zijn gedaald, als opmaat naar een klimaatneutraal Nederland in 2050. Om dit te bereiken presenteerde het kabinet begin juni het beleidsprogramma klimaat, gericht op zestig procent CO₂-reductie in 2030.

Het beleidsprogramma beschrijft de hoofdlijnen van het beleid voor de komende jaren. Het beleid is gericht op de verduurzaming van vijf sectoren: elektriciteit, mobiliteit, industrie, gebouwde omgeving en landbouw & landgebruik. Om de omslag die nodig is in elk van deze sectoren te laten slagen, is ook inzet nodig op thema's zoals circulariteit, innovatie, burgerbetrokkenheid en werkgelegenheid, aldus het kabinet. Voor alle sectoren stelt het kabinet een rest-emissiedoel vast, wat duidelijk maakt hoeveel emissies die sector in 2030 nog maximaal mag uitstoten. Ook benoemt het kabinet dit najaar een onafhankelijke Klimaatraad, die het klimaatbeleid beoordeelt en er over adviseert. Het beleidsprogramma is ter consultatie voorgelegd via internetconsultatie.nl. Reageren kan nog tot medio juli 2022. Ook de Raad van State wordt om advies gevraagd, waarna het beleidsprogramma wordt vastgesteld.

“De schoen wringt vooral daar waar bedrijven de langetermijndoelen van ‘Parijs’ zeggen te steunen, maar geen piketpalen slaan om bij dat doel te komen. Dat laat te veel ruimte over om in het hier en nu te blijven uitstoten en slechts in woord ‘Parijs’ te steunen.”

Ondertussen komen er steeds meer initiatieven om verspilling tegen te gaan en te streven naar een meer duurzame samenleving. De Europese Commissie kondigde dit voorjaar nieuwe regels aan in de strijd tegen de wegwerpindustrie. Producten moeten beter te onderhouden en te repareren zijn en moeten energiezuiniger worden gemaakt.

“Onvermijdelijk betekent dit een rigoureuze ommezwaai in het denken van de industrie, die de hele keten zal moeten aanpassen, van ontwerp tot productie en van verpakking tot recyclebaarheid en reparerbaarheid”, schreef NRC. “Het zal een proces van lange adem zijn, met gevaren als overregulering en bureaucratie op de loer.” Het FD benadrukte dat het Rijk hierin een voorbeeldfunctie moet willen vervullen. “De circulaire economie staat nog in de kinderschoenen. Juist het Rijk kan via Rijkswaterstaat - dat miljarden spendeert en duizenden tonnen materiaal gebruikt - met zijn massa en gedrag het verschil maken hoe circulariteit zinvol wordt ingevuld.”

Rol accountant

Hoe gaat de accountant om met de circulaire doelstellingen en de beloftes van ondernemingen om *Parisproof* te zijn, naar het midden van deze eeuw toe? Aan de vooravond van de Week van de Circulaire Economie, eind januari, presenteerde een samenwerkingsverband van financiële experts, de Coalitie Circulaire Accounting (CCA, waarvan de NBA mede oprichter is), een nieuw rapport *Financiële verantwoording in de circulaire economie*. Boekhouding en

Aan het eind van deze eeuw kan de helft tot driekwart van de wereldbevolking blootstaan aan levensbedreigende opwarming.

financiering zijn drijvende krachten bij de circulaire transitie, aldus de opstellers. Het herdefiniëren van waarde, impact en risico's is nodig om de winstgevendheid aan te tonen van bedrijven die behoud en hergebruik van materialen voorop stellen.

Al eerder, in januari 2020, bracht de NBA zelf een publieke management-letter uit met als titel *Klimaat is financieel*. Duurzaamheid is inmiddels het buzzword in accountants- en adviesland. Want als duurzame bedrijfsvoering de nieuwe norm van goed ondernemingsbestuur is, moet duurzaamheidsinformatie wel kloppen. En daar komt de accountant om de hoek.

Probleem was lange tijd gebrek aan duidelijk houvast voor accountants, maar inmiddels ligt er de *Corporate Sustainability Reporting Directive* (CSRD), die in april 2021 door de Europese Commissie werd gepubliceerd en deze zomer wordt

goedgekeurd. De richtlijn verplicht straks duizenden bedrijven te rapporteren over de milieu- en sociale impact van bedrijfsactiviteiten en deze ook te laten toetsen door een accountant. Dat moet *greenwashing* helpen voorkomen en investeerders beter zicht bieden op de duurzaamheid van bedrijfsactiviteiten. Het Europees Parlement onderhandelt nog over de laatste twistpunten van het voorstel, maar zeker is dat grote bedrijven verplicht zijn om hun duurzaamheidsprestaties in het bestuursverslag toe te lichten. De oorspronkelijk geplande snelle inwerkingtreding van de regelgeving per boekjaar 2023 ging wat te ver. De CSRD-verplichtingen moeten nu voor oob's gaan gelden vanaf boekjaren startend op of na 1 januari 2024 en voor alle grote ondernemingen vanaf boekjaar 2025. Voor mkb-ondernemingen komen er vereenvoudigde standaarden, die op basis van vrijwilligheid zijn te hanteren vanaf 2026.

“De invoering wordt later dan oorspronkelijk aangekondigd en standaarden zijn nog in concept, maar betekent dit dat organisaties kunnen afwachten?” Een terechte vraag op het communityplatform van de NBA. Het antwoord is “volmondig nee, want het draait niet alleen om aanpassing van je rapportage en controle, maar van je informatie-systemen en om echt aan de gestelde duurzaamheidsnorm te voldoen van je hele bedrijfsvoering en strategie.” De latere invoering is geen uitstel, maar extra voorbereidingstijd, waarvan elke minuut nodig is. Een halve eeuw na *Grenzen aan de groei* is het hoog tijd om te gaan hollen. ←

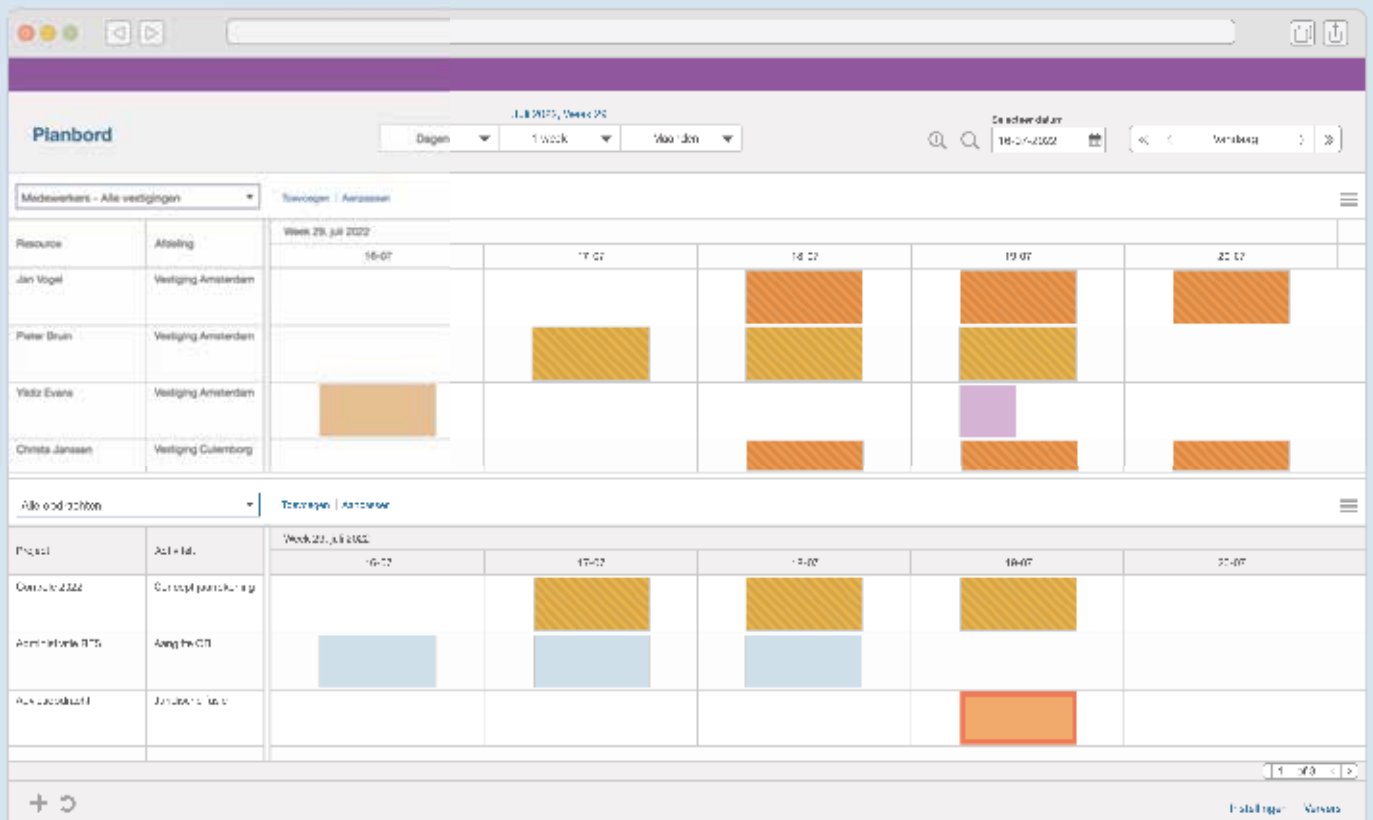

timewax
don't waste time

Zo krijg je grip op de planning

"Bedrijven grip op tijd geven, dat is wat wij bij Timewax doen," zegt directeur Mark de Jong. Jarenlang was hij manager bij PricewaterhouseCoopers (PwC) en verdronk hij bijna in de Excel-sheets. Dit was namelijk toen dé manier om de planning, de werkelijke uren van al het personeel en de verschillende budgetten goed bij te houden. Mede-oprichter Jurgen Bink is al sinds jaar en dag actief in de wereld van het boekhouden en kwam daar, net als Mark, veel inefficiënties in planningsprocessen tegen.

"Dit moest anders," zegt Mark. "Daarom besloten wij samen om planning software te ontwikkelen. Nu bieden wij accountantskantoren, zoals Bentacera, RSM en Kroese Wevers, oplossingen om meer grip te krijgen op de planning van controle, samenstel, advies en administratieve werkzaamheden." Bij Timewax zijn ze er heilig van overtuigd dat als je de factor tijd onder controle hebt, er minder wordt verspilld, opdrachten sneller klaar zijn en je medewerkers efficiënter inzet.

Waar veel accountants tegenaan lopen

“De grootste uitdaging bij veel accountancykantoren is inzicht krijgen in de beschikbaarheid,” zegt Jurgen. “Binnen één team of vestiging is dit vaak geen probleem. De grootste winst behaal je als je over de grenzen van jouw team en vestiging heen kan kijken.”

“In vestiging A is bijvoorbeeld een specialist continu volgeboekt,” vervolgt Jurgen. “Hierdoor moet een klant langer wachten of er wordt ‘nee’ verkocht. Het frustreren is dat de situatie in vestiging B heel anders kan zijn, waardoor de klant daar wel direct geholpen kan worden. Vaak weten kantoren dit niet van elkaar, omdat ze niet

bij elkaar in de beschikbaarheid van medewerkers kunnen kijken. Haal je dit obstakel weg dan kunnen vestigingen collega’s aan elkaar uitlenen.”

Mark beaamt dit. “Zonder die muren krijg je inzicht in de actuele workload van je gehele organisatie. Hierdoor weet je of je bedrijf als geheel nog extra opdrachten aan kan. Heeft de ene vestiging nog capaciteit beschikbaar? Dan kan je deze inzetten om de krapte op een andere vestiging op te vangen. Vanuit Timewax krijg je met forecasts ook inzicht of de krapte structureel is. Met dat inzicht kan je op tijd beginnen met het aantrekken van nieuw personeel. Veel organisaties kijken bij het analyseren

van de productiviteit alleen maar naar het verleden en lopen hierdoor eigenlijk achter de feiten aan. Ze nemen beslissingen op basis van wat er is gebeurd, maar niet op basis van de toekomstige werkdruk tegenover de beschikbare capaciteit. Onze software tackelt dit probleem. Wij geven je direct inzicht in de actuele beschikbaarheid van medewerkers, teams en vestigingen.”

“Een ander issue is het inzicht krijgen in de voortgang van opdrachten,” vertelt Mark. “Met kleine klussen die zelfstandig uitgevoerd kunnen worden is er vaak geen probleem, maar als collega’s moeten samenwerken treedt er vaak vertraging op. Collega’s bellen heen en weer om te overleggen. Soms zit er zelfs iemand te wachten tot hij of zij verder kan, terwijl degene waarop wordt gewacht al lang met zijn onderdeel klaar is. Het is allemaal verspilling en inefficiënt gebruik van tijd en dat kan je voorkomen.”

Hoe helpen wij problemen op te lossen

“Om problemen op te lossen en de productiviteit te verhogen heb je goed gereedschap nodig,” vertelt Jurgen. “Wij vinden dat onze gebruikers niet alleen met onze planning tool moeten kunnen werken, maar vooral dat zij er mee willen werken. Gebruikerservaring is daarom een van onze speerpunten. Ons planbord moet bijvoorbeeld eenvoudig in gebruik zijn, waardoor kantoren ons systeem snel kunnen opnemen in hun werkprocessen en niet terugvallen in oude gewoontes.”

“Daarnaast blijven wij innoveren,” zegt Mark. “Wij zoeken altijd nieuwe slimme functies om te introduceren, zodat het plannen van werk nog makkelijker wordt. Ook onze integraties, zoals met Microsoft Outlook, AFAS en Secure Login, zijn belangrijk. Wij willen namelijk zoveel mogelijk aansluiten bij de softwarepakketten waar de medewerkers van accountantskantoren mee werken.”

“Tot slot vinden wij een stuk begeleiding bij het in gebruik nemen van onze software essentieel,” zegt Jurgen. “Het begeleiden gaat verder dan de software alleen. Wij zien veel organisaties van binnen, waardoor wij weten welke aanpak en opzet van processen goed en minder goed werken. Wij delen die best practices graag, zodat onze klanten hun bedrijfsdoelen nog beter en sneller kunnen bereiken.”

links: Mark de Jong, rechts: Jurgen Bink

Heterogeen bestuur is goed voor duurzaamheid

Bedrijven die prioriteit willen geven aan milieu-aspecten en duurzaamheid, moeten hun directiekamer 'opschudden' en aandacht geven aan diversiteit.

Dat blijkt uit onderzoek van Diligent en het Spaanse Esade Center of Corporate Governance. Beursgenoteerde bedrijven die belang hechten aan nieuw talent, die innovatief denken en de bezetting van hun bestuurskamers modern benaderen, realiseren betere ecologische en sociale prestaties, stellen de onderzoekers. Zij vergeleken de ecologische en sociale prestaties van 5.295 bedrijven in vijftig landen met de activiteit en samenstelling van hun raden van bestuur. Daaruit bleek dat bedrijven met de beste algemene prestaties de meest diverse besturen hadden, qua leeftijd, geslacht en nationaliteit. Gemiddeld wordt slechts 25 procent van alle bestuursfuncties door vrouwen ingenomen. De gemiddelde leeftijd van bestuurders lag tussen 51 en 72 jaar. Dat pleit voor meer aandacht voor gender- en leeftijdsdiversiteit, om de ESG-prestaties te verbeteren. Nederland kent een vergelijkbaar percentage vrouwen in besturen en heeft een gemiddelde leeftijd van bestuurders tussen 47 en 69 jaar.

Meer vrouwen, sterker bestuur

Over het algemeen hebben raden van bestuur met een hoger gemiddeld percentage vrouwen een hoger expertiseniveau op gebieden als leiderschap, financiën, technologie en corporate governance, aldus het onderzoek. Meer vrouwen in hogere functies betekenen dus een sterker bestuur. Besturen met een grotere leeftijdspreiding bevorderen diversiteit van gedachten, expertise en innovatie. Bedrijven passen zich beter aan bij de snelheid van veranderingen in de samenleving. Dat leidt niet alleen tot betere ecologische en sociale duurzaamheidsprestaties, maar ook tot betere financiële prestaties.

Banenzzoekers kijken niet naar 'purpose', maar gewoon naar salaris

Jonge banenzzoekers vinden een goed salaris en een prettige werksfeer veel belangrijker dan een bijdrage leveren aan een betere wereld. Werkgevers hebben dat nog niet goed door en slaan de plank mis bij werving in de krappe arbeidsmarkt.

Waar vaak wordt gedacht dat jonge medewerkers vooral gaan voor zingeving en *purpose* in het werk, stelt Randstad dat salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden bij alle werkzoekenden op de eerste plaats komen. Werksfeer staat op de tweede plaats, blijkt uit onderzoek van de uitzendorganisatie. Bij jongeren staat de werksfeer bovenaan, gevolgd door salaris en doorgroeimogelijkheden op de derde plaats.

Baanzekerheid is ook minder belangrijk geworden vanwege de krappe arbeidsmarkt, waardoor werkzoekenden makkelijker een baan vinden. Volgens Randstad zouden werkgevers die te kampen hebben met personeelstekorten ook meer naar parttimers moeten kijken die bereid zijn om meer uren te werken.

Blauwdruk voor accountantsopleiding in de maak

De Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) en de Raad voor de Praktijkopleidingen (RPO) werken samen aan een blauwdruk van de opleiding voor de komende jaren. Want de studeerbaarheid en aantrekkelijkheid van de accountantsopleiding staan onder druk.

De huidige ontwikkelingen in de samenleving vragen steeds meer van de accountant en dus ook van de accountantsopleiding, stellen CEA en RPO. Dat roept de vraag op of de opleiding aan deze verwachtingen kan blijven voldoen. Daarom werken beide organisaties samen aan het project 'Stip aan de Horizon'. Daarin wordt met mensen uit het onderwijs- en werkveld, waaronder ook studenten en trainees, onderzocht

hoe de accountantsopleiding (binnen de huidige wet- en regelgeving) in de komende jaren toekomstbestendig en aantrekkelijk kan blijven.

Ook wordt gezien hoe de effectiviteit en efficiency van de accountantsopleiding kunnen worden verbeterd. Doel is te komen tot een blauwdruk van de accountantsopleiding (assurance en accountancy-mkb) voor de komende jaren. Het is van belang dat de accountantsopleiding toekomstbestendig, studeerbaar, aantrekkelijk én kwalitatief hoogwaardig is en blijft, aldus CEA en RPO. De gezamenlijke aanpak moet leiden tot realistische, concrete en vooral ook uitvoerbare adviezen, die breed worden gedragen.

Expats

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde.

Dit keer: Claire Föllings, accountant bij de financial reporting unit van de Verenigde Naties in Genève, Zwitserland.

‘Het liefste zou ik dit tot mijn pensioen doen’

“Het expatbestaan is mij met de paplepel ingegoten. Ik ben geboren in Duitsland en op mijn derde naar Brazilië verhuisd. In Sao Paulo woonden we in een *gated community*. Ik zat op een Nederlandse school en mijn ouders gingen vooral om met andere Nederlandse expats. Daardoor hoefde ik niet heel erg te wennen toen ik op mijn zevende terug naar Nederland kwam. De grootste verandering was de afwezigheid van hoge hekken en beveiligers. En ik zag voor het eerst sneeuw. Dat vond ik heel bijzonder. Mijn hele verdere jeugd woonde ik in Nederland, maar voor mij stond vast dat ik ook in het buitenland wilde werken als ik de kans kreeg.”

In 2019 ging ik naar Curaçao om als auditor te werken voor Baker Tilly. Ik dacht dat ik heel flexibel was en dat alle aanpassingen makkelijk zouden gaan. In de praktijk kostte het meer moeite dan ik had verwacht. In Nederland ken je de ongeschreven regels, de omgangsvormen. In een ander land moet je die ontdekken. Mensen leggen je het niet uit. Er wordt van Curaçao gezegd dat hiërarchie een grotere rol speelt, maar dat is niet mijn ervaring. Ik merkte dat ik als leidinggevende anders moest opereren dan ik in Nederland was gewend. Je kunt niet even een taak delegeren aan een assistent. Dat wordt als bot ervaren. Je moet diplomatieker zijn. Vriendelijker formuleren.”

Nooit gedacht

“Afgelopen zomer begon ik bij de VN in Genève. Aanleiding vormde de sollicitatie van mijn vriend op een baan bij de VN daar. Hij werkt bij een advocatenkantoor op Curaçao. We houden allebei van het avontuur en de afwisseling dat bij een expatbestaan hoort. Dus op het moment dat Zwitserland voor hem een optie werd, dacht ik: dan solliciteer ik ook bij de VN. Ik had nooit gedacht dat ik deze baan zou krijgen. Op zich voldeed ik wel aan alle voorwaarden, maar mensen solliciteren van over de hele wereld. Daarbij zit vast wel iemand die beter is dan ik, dacht ik. Niet dus.

De *financial reporting unit* van de VN houdt zich bezig met financiële rapportages, bijvoorbeeld voor VN-organisaties zoals UNRISD (*research institute for social development*) en UNIDIR (*institute for disarmament research*). Mijn kennis van IFRS komt nu van pas. De VN gebruikt IPSAS, dat zijn standaarden die veel overeenkomsten vertonen met IFRS. Het betekent wel dat ik wat vaker de boeken moet induiken om iets uit te zoeken, maar dat vind ik wel leuk. Ik werk nu op een project dat zich bezighoudt met de renovatie van het Palais des Nations, het historische gebouw waar de VN in Genève is gehuisvest. Het gaat vooral om de financiële verantwoording. In welke categorieën vallen welke kosten? En wanneer moeten posten op de balans worden gezet?”

Supervriendelijk

“Ik werk samen met zes collega’s, waarvan vier met een accountantsachtergrond. Om in deze organisatie je plek te vinden is niet moeilijk. Mijn collega’s zijn supervriendelijk. Volgens mij heeft het te maken met het feit dat iedereen uit een ander land komt. Het varieert van Spanje, Canada, Frankrijk, India tot Madagaskar. Daardoor delen mensen dezelfde *mindset*. Ze zijn nieuwsgierig, avontuurlijk ingesteld en in elkaar geïnteresseerd. Het contrast met Curaçao is groot. Daar was ik de *outsider* die zich moest aanpassen. En qua natuur is het natuurlijk heel wat anders. Als ik vanuit mijn slaapkamerraam naar buiten kijk zie ik besneeuwde bergen in plaats van een tropisch strand.

Hoe lang ons Zwitserse avontuur gaat duren weet ik nog niet. Vorige maand is onze dochter geboren. Dat maakt dat we straks misschien andere afwegingen maken. Daarover maak ik mij nu nog geen zorgen. We zien wel wat de toekomst brengt. Tot nu toe bevalt het leven als expat uitstekend. Het liefste zou ik dit tot mijn pensioen doen.”

Grote bedrijven gaan zich houden aan belastingcode

Ruim veertig Nederlandse multinationals en andere grote ondernemingen hebben afgesproken om zich niet of niet meer schuldig te maken aan belastingontwijking- en ontduiking.

Bedrijven als Philips, Jumbo, Ahold Delhaize, Randstad, Shell, Heineken, Rabobank en KLM maakten medio mei bekend zich achter de Tax Governance Code van ondernemersorganisatie VNO-NCW te scharen. Daarmee geven ze concreet aan dat ze belastingafdracht als plicht zien, waarbij ze beloven geen gebruik te maken van omwegen in belastingparadijzen om belastingen te ontwijken.

Transparantie en uitleg over belastingafdrachten moeten bijdragen aan het debat over belastingen. Ook zullen de afspraken ervoor zorgen dat het vertrouwen in het belastingstelsel toeneemt. Onderdeel van de code is onder andere duidelijkheid over belastingstrategie en -principes. De ondernemingen publiceren over alle afgedragen belastingen per land. Ook het gebruik van fiscale voordelen wordt bekendgemaakt. Bedrijven die de regels niet toepassen zijn verplicht uit te leggen waarom ze dit niet deden. De nieuwe code is opgesteld in overleg met ondernemingen, met inbreng van expertise bij vakbonden, NGO's, belastingexperts en wetenschappers. Volgens VNO-NCW ligt de lat bewust hoog en voldoet nog geen van de deelnemende bedrijven al volledig aan alle eisen.

Belgische accountant belooft flinke bonus aan medewerkers die opstappen

Het Belgische accountantskantoor Vandelanotte belooft nieuwe medewerkers die binnen drie maanden alweer opstappen een riant vertrekbonus van maximaal 7.500 euro. Het kantoor is er van overtuigd dat mensen er niet willen vertrekken.

Het Vlaamse top tien-accountantskantoor, met dertien vestigingen en een hoofdkantoor in Kortrijk, kampt net als de hele sector met een tekort aan personeel. Om de circa vijftig vacatures te vullen, belooft het kantoor juist een vertrekbonus voor mensen die er snel weer weg zouden willen. Wie al binnen een maand weer vertrekt, krijgt een premie van 2.500 euro; na twee maanden wordt dat 5.000 euro en na drie maanden zelfs 7.500 euro. Het aanbod geldt voor nieuwe medewerkers met een zekere werkervaring, die de selectieprocedure van het kantoor hebben doorlopen.

Het idee voor de vertrekpremie ontstond na een tevredenheidsenquête onder de medewerkers van het kantoor, aldus ceo Nikolas Vandelanotte. Medewerkers konden geen redenen verzinnen om het kantoor weer te verlaten. "Mensen die hier werken, willen hier niet meer weg. Om dat te benadrukken hebben we deze vertrekpremie in het leven geroepen. We achten het risico zo klein dat iemand bij ons vertrekt, dat we er geld op durven in te zetten."

Niet tevreden, geld terug

Als nieuwe werknemers langer blijven dan drie maanden, investeert Vandelanotte eenzelfde bedrag in het team van het kantoor, om daarmee iets leuks te gaan doen. Vandelanotte vergelijkt het graag met een tevredenheidsgarantie op producten. "Niet tevreden, geld terug, dat belooft je alleen als je gelooft in je producten. Wij geloven gewoon sterk in onze hr-aanpak en in onze bedrijfscultuur."

De media-aandacht rondom de vertrekbonus levert de ceo geen zorgen op over een uit de hand lopende stunt. "Als we vijftig nieuwkomers vinden en daar vertrekken er uiteindelijk toch tien van, dan nog zou het een succes zijn. Het zou ons een stevige duit kosten, maar het zou niet opwegen tegen de hoge rekruteringskosten bij een normale campagne."

Lekker werken

Dingen die de werkdag leuker maken. Kijk voor meer info op Accountant.nl.

Fiets

Elektrische Harley

Harley-Davidson bouwt niet alleen ronkende motorfietsen voor stoere mannen (of advocaten en accountants die zo willen overkomen), maar onder het label Serial 1 inmiddels ook kekke fietsen. Zoals deze elektrische Mosh Tribute. Prijs: € 6.300.

serial1.eu

Stadsauto

Rocken met Rocks-e

De Opel rocks-e is een elektrische stadsauto, die je al op je zestiende mag rijden. De actieradius is zo'n 75 kilometer; opladen aan het stopcontact duurt vier uur. Hij heeft twee stoelen, maar is er ook als 'Kargo-versie' met één stoel. Handig voor pizzabezorgers. Prijs: vanaf € 8.499.

opel.nl

Klokje

Keuzestress

De Huawei Watch GT 3 is er in diverse varianten, zoals de Pro-versies Titanium Edition en de Ceramic Edition. Batterijduur respectievelijk veertien of zeven dagen. De smartwatches zijn waterdicht en draaien op Harmony OS. Prijzen beginnen bij € 269.

consumer.huawei.com

Robot

Modern gezelschap

Behoeft een nieuw vriendje bij het thuiswerken? De ClicBot is een modulair op te bouwen robot voor op het bureau die kan rijden, bewegen, die je kunt aanen. Hij komt uit Tsjechië. Prijs vanaf zo'n € 630.

clicbot-robot.com

Op 22 oktober vorig jaar legde Charissa Burgers (28) uit Akersloot als accountant de beroepseed af. "Het is de mijlpaal waar ik de afgelopen jaren naartoe heb gewerkt." Vanaf 1 juli werkt zij bij RSM, na ruim drie jaar bij Publieke Sector Accountants (PSA). Charissa is ook actief binnen de Busy Season Talks-groep.

Overstap

Wanneer besloot je om accountant te worden?

"Ik vond de vakken gerelateerd aan finance en accountancy tijdens mijn bachelor economie en bedrijfseconomie de interessantste vakken. Toen ik diverse evenementen bezocht kwam ik tot de conclusie dat accountancy echt 'mijn ding' is."

Hoe was het om de beroepseed af te leggen?

"De beroepseed voelde voor mij als een afsluiting van mijn studie. Het is de mijlpaal waar ik de afgelopen jaren naartoe heb gewerkt."

Waarom stap je per 1 juli over naar RSM?

"Ik begon ooit bij een big four-kantoor. Ruim drie jaar geleden maakte ik de overstap naar een kleiner kantoor: Publieke Sector Accountants (PSA). Dat kantoor bedient gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en diverse stichtingen. PSA heeft geen functies, ik was er van een aantal klanten 'dossierbeheerder' en werkte direct onder een van de partners.

Het was fijn om met een team te werken dat specifiek heeft gekozen voor een sector. De lijntjes zijn er kort en er is veel

aandacht voor een goede *work-life balance*. Mede hierdoor wist ik in 2019 een derde plaats te behalen op het Nederlands Kampioenschap kunstschaatsen. In de zomer van 2021 heb ik mijn rolschaatsen aan de wilgen gehangen als het gaat om de wedstrijd-sport. Die zomer heb ik mijn RA-titel behaald. Dat heeft me aan het denken gezet en ik concludeerde dat ik weer toe was aan een nieuwe uitdaging. Het lijkt me leuk om weer een ander type klanten te gaan bedienen. Vandaar de overstap naar RSM.”

Heb je een specialisatie en zijn er thema's waarvoor je je bijzonder interesseert?

“Naast het afronden van de praktijkopleiding heb ik de master IT Audit Compliance & Advisory afgerond. IT is een onderwerp waarvoor ik me bijzonder interesseer. Verder volg ik de ontwikkelingen omtrent duurzaamheidsverslaggeving op de voet.”

Wat zie je jezelf over tien jaar doen?

“Dat vind ik een lastige vraag. Ik denk dat ik dan nog wel werkzaam ben in de accountantssector. In welke rol dat dan is, weet ik nog niet.”

**In de coronaperiode nam de NBA online bij nieuwe collega's de beroeps-
eed af. Vanaf april kunnen bij de NBA
weer live-bijeenkomsten plaatsvinden.**

**Op 22 april 2022 legden 16
geslaagden de eed af:**

Jaco de Bat, Robert van Bentum, Suzette van den Berg, Floor van den Broek, Wietse Duijst, Sven van Essen, Bart Groot Bruinderink, Mauk van der Horst, Yungbao Hu, Sander de Jong, Michael Kraaij, Jurjen Ruijter, Jacob van der Sluijs, Pim Spelde, Martijn Strijker en Roy Vos.

**Op 13 mei 2022 legden 18
geslaagden de eed af:**

Mohamed Azzin, Mathijs Braam, Pierre Gill, Kevin van Gompel, Remko Kokx, Henk Poirters, Lizbeth Pombo, Jaap van Rijn, Chris Schaap, Max Struijlaart, Sanne Theunissen, Fatih Tuncay, Battal Turgut, Roy Veld, Judith Vos, Nadine van der Wel, Marieke van der Woude en Döne Yildizturan

**Op 20 mei 2022 legden 23
geslaagden de eed af:**

Sèmi Abou El.Ela, Süleyman Bektaş, Tim Bouterse, Jan-Wouter van Dam, Mike van Dienst, Claire van Dijk, Ikram El Baghdadi, Job van Elderen, Ana Margarida Gomes, Jeroen Gosewehr, Timo Hendriks, Dennis Johannisse, Mark Kempen, Clinton Kotzé, Tim Michielse, Yolandé Muller, Cindy Nijssen, Louis Patouillet, Jeroen Pouwels, Soesan Sarwarzadeh, Sylvana van Weel, Melissa Wit en Alessandra Zefferino.

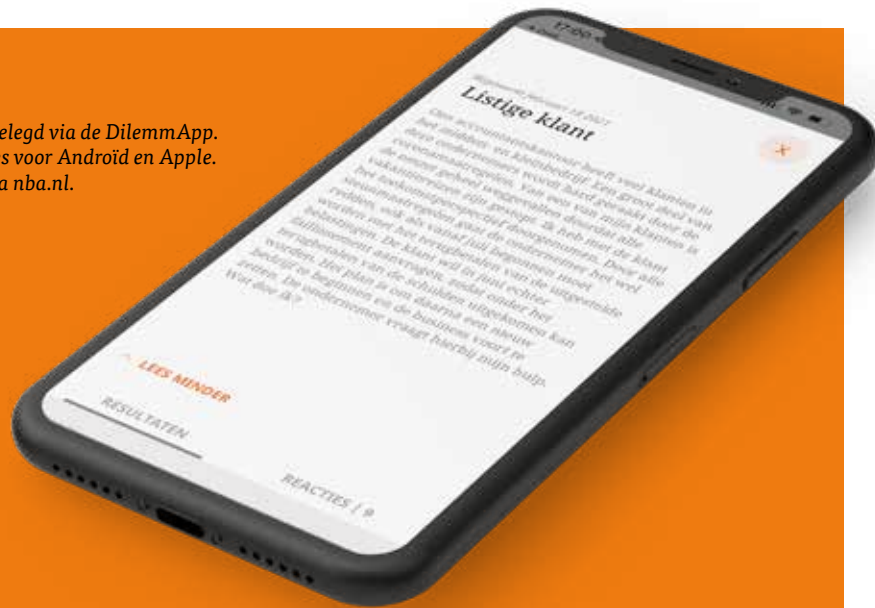

Met een
collectieve NIRPA-
registratie
laat u zien dat
de kwaliteit van
uw salarisdiensten
geborgd is.

Met een collectieve inschrijving voor uw salarisprofessionals bij het NIRPA *Register Payroll Professionals* of het *Register Salarisadministrateurs* geeft u een belangrijk signaal af richting uw opdrachtgevers. Die weten dan dat uw mensen niet alleen beschikken over de juiste vakdiploma's, maar ook dat zij structureel hun vak-kennis op peil houden. Want om de registratie te behouden moeten zij elk jaar opnieuw voldoende PE-punten behalen. Zo blijft uw collectieve registratie een garantie voor deskundige en efficiënte salarisverwerking. Stel registratie niet langer uit en **kijk op nirpa.nl. voor meer informatie.**

Een aansprekend dilemma, zoals eerder aan NBA-leden voorgelegd via de DilemmaApp. De DilemmaApp (blauw icoontje) is beschikbaar in de appstores voor Android en Apple. Verificatiecode voor inloggen: Accountant. Meer dilemma's via nba.nl.

DILEMMA:

LISTIGE KLANT

Hoewel veel ondernemers schade ondervonden door de coronamaatregelen in 2020 en 2021, was het aantal faillissementen juist laag de afgelopen jaren. Dat had alles te maken met de steunmaatregelen van het kabinet.

Een accountantskantoor heeft veel klanten in het midden- en kleinbedrijf. Een groot deel van deze ondernemers is hard geraakt door de coronamaatregelen. Van één van de klanten is de omzet in de coronatijd geheel weggevallen.

De accountant heeft met de klant het toekomstperspectief doorgenomen. Door alle steunmaatregelen gaat de ondernemer het wel redden, ook als begonnen moet worden met het terugbetalen van uitgestelde belastingen. De klant wil echter faillissement aanvragen, zodat onder het terugbetalen van schulden kan worden uitgekomen. Het plan is om daarna een nieuw bedrijf te beginnen en de business voort te zetten. De ondernemer vraagt hierbij hulp aan de accountant. Wat doet u?

1 Natuurlijk wil ik helpen bij deze kans. Het gaat hier om een goede klant en dat wil ik graag zo houden.

2 Ik wijs op de onethische kanten van deze beslissing: Er is steun ontvangen van de belastingbetaler om een moeilijke periode te overbruggen en nu wil de ondernemer deze hulp niet terugbetalen. Als deze vast blijft houden aan de aangegeven plannen zal ik hier wel bij helpen. De klant doet niets wat volgens de regels niet mag.

3 Ik wijs de klant op de onethische kanten van deze beslissing en maak duidelijk dat ik ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid heb. Ik kan hierbij dus niet ondersteunen.

4 Ik zou iets anders doen, namelijk...

Reacties

Meer dan zevenhonderd deelnemers stemden over dit dilemma. Liefst 79 procent daarvan koos voor optie 3: wijzen op de onethische kant en als accountant niet ondersteunen. Zestien procent ging voor optie 2: ook wijzen op de ethische kant, maar uiteindelijk wel helpen als de klant aan zijn plan vasthoudt. Twee procent ging voor optie 1: een goeie klant moet je natuurlijk helpen.

Slechts drie procent koos voor optie 4 en lichtte de keus toe. Vaak ging het daarbij vooral om nuancering. "Als ik na een stevig gesprek met de klant het gevoel houd dat de ondernemer de

grenzen van wet- en regelgeving opzoekt, zal ik op een nette wijze afscheid van de klant gaan nemen."

Enkele deelnemers verwachten dat de curator of de rechter de faillissementsaanvraag mogelijk terug zal draaien, omdat er baten zijn en de klant wel kan betalen. Wetgeving maakt het sinds 2021 mogelijk om schulden te saneren als een bedrijf verder levensvatbaar is, zo wordt gesteld. Een deelnemer zou de klant ook wijzen op het risico van een doorstart door een andere ondernemer, "waardoor de business voor de cliënt geheel verloren gaat".

Een enkeling doet niet moeilijk. "Als de wet het toelaat, *no problem*", aldus een deelnemer. "Ondernemen is risico nemen. Een accountant die de politieagent van de samenleving wil zijn snapt dit niet." Maar een ander stelt: "Als de klant persisteert, beduvelt hij mij ook wel een keer. Verder kan ik niet leven met zulk soort trucjes; tegen mijn principes. Wel zou ik de geschiedenis en mogelijke wanhoop in mijn beslissing meenemen. Dat zou tot een andere conclusie kunnen leiden."

Deze casus is aangedragen door een NBA-lid. Heeft u zelf een werkgerelateerd dilemma dat u graag (anoniem) wilt voorleggen aan anderen? Deel het via DilemmaApp en kijk hoe uw beroepsgenoten zouden handelen.

Wordt horizontaal toezicht 2.0 wel een succes?

Een overeenkomst van wederzijds vertrouwen, transparantie en directe toegang tot een belastinginspecteur: Horizontaal toezicht lijkt voor accountants aantrekkelijk. Toch passen de meesten ervoor. De NBA waagt een nieuwe poging.

TEKST **PETER OLSTHOORN** BEELD **SHUTTERSTOCK**

Behalve voorlichting, boekenonderzoek en opsporing hanteert de Belastingdienst ook horizontaal toezicht (HT), in de vorm van afspraken met derden. De Belastingdienst telt een flink aantal convenanten met koepelorganisaties van fiscaal intermediairs en branche-organisaties in het mkb. Het belangrijkste zijn de convenanten met fiscaal dienstverleners, direct afgesloten met diverse grote accountantskantoren en met koepel-organisaties als SRA, NOAB, Novak, RB, Extendum en KAN (Auxilium en Fiscount).

Deze convenanten, gemiddeld een jaar of tien oud, behelzen afspraken over aangiften voor btw, loon-, vennootschaps- en inkomstenbelasting. De belastingdienst spreekt van 'convenantaangiften' als ze voldoen aan de voorwaarden. Vertrouwen, begrip en transparantie zijn daarbij belangrijk. Het deelnemende kantoor gaat een 'zorgplicht' aan en legt kwesties waarover verschil van inzicht met de Belastingdienst kan ontstaan zo spoedig mogelijk voor aan de dienst, met inzicht in alle feiten en omstandigheden. Controles vinden plaats via metatoezicht over het aangifteproces en met steekproeven.

Fiscale rust

De Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen (NOAB) is met 1.100 aangesloten kantoren met samen 175.000 mkb-klanten een grote partij. Directeur Michel Hamer noemt vooral de communicatie met de Belastingdienst als grote voordeel van HT: "Het geeft de ondernemer fiscale rust dat kwesties zijn doorgenomen vóór de aangifte wordt ingediend. De communicatie wordt laagdrempeliger, in een tijd dat de Belastingdienst steeds verder van de fiscaal dienstverlener komt af te staan."

Ronald van der Land van Ratio Accountants doet al tien jaar aan HT, onder het convenant van KAN die de toetsing doet met Auxilium en Fiscount. "Snelheid en vooral een rechtstreeks aanspreekpunt bij de Belastingdienst, want dat kunnen niet alle kantoren meer zoals vroeger", zo omschrijft hij de voordelen. "Vaak bel ik eerst en formaliseren we de afspraak per mail. Korte lijnen zijn een heel groot voordeel." Werken onder HT is efficiënt en sneller, stelt hij.

John Weerdenburg van Auxilium Adviesgroep heeft een koepelconvenant en geeft toe dat het grootste voordeel →

‘Korte lijnen
zijn een heel
groot voordeel.’

pragmatisch en niet principieel is: "Een poppetje bij de Belastingdienst is aanspreekbaar en aansprakelijk voor de gemaakte afspraken, bijvoorbeeld over de waarde van een over te dragen pand. En in HT worden alle kwesties uit het verleden weggewerkt om optimale snelheid en efficiency te bereiken in het heden."

Met de vijand samenwerken

De dienstverlener wordt ketenpartner, de NOAB is voorstander. Waarom doet 85 procent van de NOAB-leden dan niet mee met HT? Hamer: "Dienstverleners menen: Het gaat nu toch ook goed, ik krijg nu toch ook snel antwoord. Wat biedt HT dan voor mij of de klant nog?" Een deel van de achterban is bovendien opgegroeid met argwaan en 'wij/zij denken' tegenover de inspecteur die kwam controleren. "Ze blijven menen: waarom met de vijand samenwerken?"

Guus Ham, directeur van koepelorganisatie Novak, stelt vast dat van zijn 750 aangesloten kantoren er maar zestien gebruikmaken van HT. "Die lage graad van deelname geldt ook voor de meeste andere koepels. Ook wij zoeken naar de oorzaken. Onbekend maakt onbemind, dat speelt zeker." Ham noemt een indringender oorzaak: "Ik vermoed ook dat het overgrote deel van de kantoren het gevoel heeft dat ze niet op de stoel van de Belastingdienst wil gaan zitten en liever onafhankelijk blijft opereren. Dat is een historisch gegroeide mentaliteit."

Weerdenburg ontkent mordicus dat de accountant een verlengstuk van de Belastingdienst wordt: "Daar geloof ik niets van. Zo'n 75 procent of wellicht 90 procent van de klanten wil gewoon eerlijk aangifte doen, legaal zo gunstig mogelijk. Waarom zou je die klanten niet faciliteren door in HT te gaan, waarbij die klanten schriftelijk zich akkoord verklaren?" Ook hij ziet een probleem: "Er wordt nogal eens gezegd: Kantoren die aan HT meedoen, lopen aan de leiband van de Belastingdienst omdat ze bij een afwijkend

MINDER CONTROLES

In de periode 2016-2021 is het aantal boekenonderzoeken door de Belastingdienst in het mkb met ruim 75 procent gedaald: nog slechts 6.700 in 2021. De 850.000 Vpb-aangiften, voor het overgrote deel van mkb'ers, lopen inclusief eenmanszaken zelfs op tot anderhalf miljoen. Daarmee daalt het percentage boekencontrole tot een kleine 0,5 procent van het totaal aan aangiften.

Ook de aanpak van 'schijnzelfstandigheid schiet erbij in. Wel kan de Belastingdienst 'kwaadwillendheid' aanpakken, maar dat gebeurt zelden. In 2021 waren er maar 475 bezoeken bij opdrachtgevers van zelfstandigen; bij de helft volgde nader onderzoek, met drie aanwijzingen tot gevolg en welgeteld één correctie. Bij de grofweg een miljoen zelfstandigen heeft de Belastingdienst in 2019 zo'n vijfhonderd correcties gedaan op grond van IB-aangifte.

'Dat een goede aangifte onder HT in 'het groene bakje' belandt, is wel positief.'

standpunt moeten communiceren in vooroverleg. Dat de eigen interpretatie moet wijken. Dat klopt volgens mij van geen kant."

Ronald van der Land (Ratio) heeft er geen moeite mee direct te erkennen dat veel kantoren liever op afstand van de Belastingdienst blijven en geen verlengstuk willen vormen: "Precies, maar toch ben ik het daarmee absoluut niet eens. Het gaat om samenwerking."

Controles voorkomen

Dat kantoren mee zouden doen aan horizontaal toezicht omdat ze daarmee boekencontrole kunnen ontlopen, vindt Hamer te zwaar aangezet: "Voor die opvatting wil ik echt waken. Wettelijk is nu de medeplichtigheid van de fiscaal dienstverlener vastgelegd, dat heeft een grote invloed in het hoofd van de adviseur." Dat een goede aangifte onder HT in 'het groene bakje' belandt, is wel positief. Er zijn afspraken gemaakt tussen Belastingdienst en fiscaal dienstverlener die elkaar dan vertrouwen, "maar onder HT denken dat je een vrijbrief hebt, vinden wij niet passen binnen een kwaliteitskeurmerk."

Van der Land heeft al tien jaar geen controles meer gehad. "Ik denk wel dat HT daarop van invloed is. Als er iets is bel ik meteen, ik probeer transparant te zijn en dat betaalt zich terug." Hij heeft alleen "serieuze ondernemers" onder HT. "Die willen geen problemen met de Belastingdienst. Daar zorg ik voor, want ik doe *real-time* hun boekingen en controle."

Een peuter leert al dat gebrekkige handhaving kansen biedt. In de afgelopen vijf jaar is het aantal boekenonderzoeken door de Belastingdienst in het mkb met driekwart gedaald. Dat komt vooral door capaciteitsgebrek bij de dienst. Robert Mul, hoofd Beroep & Maatschappij bij de NBA, beaamt dat de afname van het aantal boekenonderzoeken de waarde van het aangaan van een HT-overeenkomst voor kantoren heeft verminderd: "Bedrijven zijn niet meer elke vijf jaar de klos met onderzoek."

Van der Land beseft ook dat de prikkel om onder HT te gaan werken afneemt als de Belastingdienst nauwelijks controleert: "De Belastingdienst moet iets doen aan het

Meld je aan en discussieer mee.

www.nba.nl/communities
of download de NBAApp

**NBA Community
Platform**

*Ontmoeten,
samenwerken,
kennis delen.*

Powered by NBA

Het wordt tijd dat je kantoor eindelijk Speedbooks® aanschafft

Efficiënter werken, dus meer tijd voor advies

De rapportagesoftware van Speedbooks® vertaalt je vakkennis naar inzicht voor de klant. En onderstreept je adviesfunctie als professional.

Je maakt razendsnel jaarrekeningen en liquiditeitsbegrotingen en tussentijdse cijfers in een overzichtelijk managementrapport.

En met ons meekijk-dashboard en app heeft ook je klant altijd en overal real time inzicht in de cijfers.

Het voordeel van
Speedbooks® volgens
Mario de Laat van
AXP Adviseurs

**Vanaf €1,- per
administratie, dat kan
toch nooit zó goedkoop!**

Ja zeker wel! ... voor hetzelfde geld als het abonnement op de krant op kantoor, die 's avonds bij het oud papier gaat, heb je ook Speedbooks®!

Dus probeer het gewoon en start direct met profiteren van de beste rapportagesoftware van Nederland.

Bel ons op **0513 820 130** of stuur een mail naar **sales@speedbooks.com**

beperkte aantal controles. De Tweede Kamer draagt dat op, en terecht. Er moet meer controle komen. Ondernemers die onder HT vallen kunnen in een steekproef vallen, daarmee heb ik geen problemen. Voor mij is het belangrijk dat ik mezelf in de spiegel kan aankijken.”

NBA-initiatief

De NBA wil opnieuw werk maken van Horizontaal Toezicht. De Commissie MKB overlegt met de Belastingdienst om alle bedrijven die positief worden getoetst, automatisch te laten voldoen aan de eisen voor HT. Een accountantskantoor hoeft dan geen apart traject af te leggen conform een afzonderlijk convenant met de eigen (service-)organisatie. Het overleg is vertraagd door de coronacrisis. Maar het onderwerp staat weer op de agenda voor 2022. “De Belastingdienst is bezig met een HT 2.0 om het makkelijker te maken voor ondernemers. Ze hebben te weinig mensen en zien het eigen voordeel. En het levert ons efficiency en tijdswinst op”, stelt Van der Land, ook lid van de Commissie MKB van de NBA.

Om de toelating tot HT te vergemakkelijken krijgt een accountantskantoor één aanspreekpunt bij de Belastingdienst en klanten krijgen sneller zekerheid over de aanslag en aangepast toezicht. Ter discussie staat of daarvoor nog een fiscale toetsing moet plaatsvinden. De NBA meent dat een goed functionerend kwaliteitssysteem volstaat en dat er geen aanvullende fiscale toets nodig is. De eerste gesprekken met de Belastingdienst hebben inmiddels

‘Voor mij is het belangrijk dat ik mezelf in de spiegel kan aankijken.’

plaatsgevonden. Afgesproken is dat er in juni een conceptconvenant ligt, waarover dan in detail wordt doorgesproken.

Hamer van de NOAB vindt direct toegang tot HT via de NBA-toets “geen slechte gedachtegang, maar wij kunnen niet de vereisten van ons kwaliteitskeurmerk en afspraken onder ons convenant zomaar laten vallen. HT mag bovendien niet exclusief voor accountants beschikbaar zijn.” Guus Ham van de Novak zit “vol met vraagtekens”. “Ik snap niet goed hoe en waarom de NBA dit wil inkleden. Ieder kantoor moet toegang tot HT krijgen en de toets is daarvoor afdoende. Wordt die dan verzwaard? Wat is dan nog de rol van het koepelconvenant? Hebben kantoren straks wel ineens animo om met HT mee te doen? Val je er dan automatisch onder bij een goede toetsing?”

Ook Weerdenburg is kritisch, maar om een andere reden: Inlossen van de belofte om HT eenvoudiger toegankelijk te maken laat al jaren op zich wachten. “De NBA denkt dat de maatschappelijke functie van de leden wordt versterkt door profilering van HT. Daar sta ik achter, maar we moeten het hard maken.” ←

VIS van BKR vereenvoudigt poortwachtersfunctie accountants

“Geldigheid gaat boven echtheid”

Foto: Jordy Broekman (BKR): "Met VIS dam je identiteitsfraude in op basis van actuele informatie."

Een ruime meerderheid van accountants vindt witwassen een groot probleem en zoekt naar aanvullende manieren om invulling te geven aan de Wwft (Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme), aldus de position paper fraude risico's van de AFM. Deze wet vraagt van accountants dat zij goed weten wie hun cliënten zijn maar het ontbreekt hen vaak aan de benodigde kennis.

Een van de belangrijkste aspecten is dat je weet met wie je van doen hebt. Heb je als accountant wel scherp in het vizier of jouw cliënten betrokken zijn bij een faillissement of dat zij te boek staan als 'gesanctioneerde personen'? Identiteitsfraude is een actueel en groeiend probleem. Met de toenemende digitalisering is een online identiteitsverificatie van groot maatschappelijk belang. Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) helpt accountants met hun poortwachtersfunctie en zorgt dat accountants compliant zijn én blijven. Ook op dit gebied werkt Stichting Bureau Krediet Registratie constant aan verbeterde mogelijkheden om identiteitsfraude in te dammen.

Met het BKR VIS (Verificatie Identificatie Systeem) delen we informatie met organisaties en overheden over de geldigheid van identiteits- en reisdocumenten. Het gaat

dan om unieke nummers van gestolen, vermiste of om een andere reden ongeldig verklaarde documenten. Met VIS kunnen accountantskantoren hun cliëntonderzoek aanzienlijk vereenvoudigen. Jordy Broekman, verantwoordelijk voor VIS: "BKR beheert al jaren grote hoeveelheden data in de vorm van kredietgegevens. VIS maakt de poortwachtersrol voor accountants er stukken eenvoudiger op. Een accountant kan natuurlijk een identificatie doen aan de hand van paspoortgegevens, maar ziet niet of het document misschien gestolen is of dat er eerder misbruik van is gemaakt. Geldigheid gaat bij ons boven echtheid. Een waarschuwing om met iemand in zee te gaan is voor accountants meer dan welkom want boetes voor onvoldoende klantonderzoek zijn kostbaar. Compliant zijn en blijven, daar draait het om en BKR helpt accountants daar bij."

VIS ontvangt informatie uit drie bronnen: de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW, voor rijbewijzen in Nederland), de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG, voor paspoorten, identiteitsbewijzen, visa en onder meer verblijfsvergunningen) en de Landelijke Eenheid Nationale Politie (LENP, voor internationaal ongeldig verklaarde documenten). "Van deze laatste instantie kunnen wij bijvoorbeeld ruim 1,3 miljoen aan internationaal ongeldig verklaarde documenten ontsluiten."

"Het vaststellen van de geldigheid van documenten is voor accountants zeer belangrijk. Wij bieden de mogelijkheid om onze gegevens, elke dag ververs, te raadplegen via een webservice naar hun eigen systemen (als je de toetsingen geautomatiseerd wilt laten verlopen) of uit te voeren via ons Zakelijk Portaal. Zo kan men ook het resultaat (hit/no hit) opslaan als bewijs."

Hoe goed ken jij je klanten? VIS helpt bij het tegengaan van identiteitsfraude en verschaft informatie over de geldigheid van identiteitsbewijzen. Meer weten? We helpen je graag. Bel ons op 088 150 26 00, of stuur een mail naar customerservice@bkr.nl.

#KLOOIENMETCOMPUTERS

ARNOUT VAN KEMPEN OVER ROMMELEN IN EEN DIGITALE WERELD

Eén van de sterke punten van de Apple II was de beschikbaarheid van *expansion slots*. Andere leveranciers konden hardware bouwen die je vervolgens simpel in kon pluggen, om daarmee je computer ‘meer’ te maken dan Apple voor je had verzonnen. Steve Jobs mag een visionair zijn geweest, maar hij had hier een hekel aan. Steve Wozniak was de man van de Apple II, met zijn open architectuur. Jobs was van de Lisa en de Mac, met een uitermate gesloten architectuur.

IBM liet later met de PC opnieuw zien wat de waarde van een open architectuur is. Het maakte de IBM PC de dominante computer. Treurig voor IBM overigens waren de echte winnaars in deze markt Intel en Microsoft, waardoor de PC ook wel bekend werd als de Wintel-computer.

Atari, in de begindagen van de 16-bits computers nog een relevante speler, maakte op de open architectuur een aardige variatie. De computers waren behoorlijk gesloten op het vlak van expansion slots, maar ze hadden naar buiten toe twee zeer interessante aansluitingen: MIDI en ACSI. MIDI betekende een indertijd ideale aansluiting voor muzikale uitbreidingen. ACSI was een soort verbeterde ATARI-versie van SCSI. Met name het feit dat apparaten in een ACSI-aansluiting zichzelf nummeren en geen terminator

nodig hebben, maakte ACSI in de praktijk net even wat prettiger dan SCSI. Waar de Apple II, en later de IBM PC, uitbreidingen in de computerkast kenden en de computer uiterlijk dus hetzelfde bleef, gebruikte ATARI in haar ST-lijn een externe aansluiting. Een harde schijf toevoegen betekende dus een extra kast naast, onder of op de computer plaatsen.

Op software-gebied maakte Apple met de iPhone, opnieuw omdat Jobs dat kennelijk wilde, dezelfde fout als eerder op hardware-gebied met de Lisa en de Mac: hij wilde geen software van derden op de iPhone. Geen App Store dus en hoe enorm vrolijk *developers* tegenwoordig ook welkom worden geheten op de jaarlijkse WWDC, Apple hield niet van haar *developers-community* in die tijd. Voor de Mac-*developers* waren ze ook niet bepaald even vriendelijk, maar dat terzijde.

Wat uit deze voorbeelden valt te leren, is in ieder geval dat ook genieën er naast kunnen zitten en dat de markt uiteindelijk wint. Maar het zou ook wel interessant zijn de ervaringen uit veertig jaar personal/home-computer geschiedenis eens te projecteren op andere computermarkten. Wat te denken van de rijdende computer, vaak nog auto genoemd?

Auto's van Tesla, Toyota, BMW, Mercedes, noem maar op, zijn

allang geen mechanisch bediende vervoersmiddelen meer. Het zijn zeer geavanceerde computers met een deels in knoppen gebonden, maar steeds meer in een vrije GUI te bedienen, centrale CPU of netwerk van CPU's, die motor, weggedrag, veiligheid, gebruikerscomfort, externe communicatie en wat al niet regelen. En oh ja, ze rijden ook nog.

Wat zou er gebeuren als automakers hun auto's rond een open architectuur, hardware- maar vooral softwarematig, zouden bouwen? Welke fantastische innovaties zouden we zien als een auto werd ontworpen als een iPhone: een processor, geheugen, een verzameling sensoren waarvan de makers nauwelijks bedacht hebben wat er allemaal mee kan, en een App Store waar *developers* hun ideeën mee kunnen verkopen aan de autobezitter? In rudimentaire vorm bestaat dit al bij Toyota, dus vast ook bij andere merken. Maar zo geavanceerd als we het in de computerindustrie kennen, hebben we het nog niet. ←

**HOGESCHOOL voor de
ACCOUNTANCY**

- Associate Degree
- Bachelor
- Accountancy AA
 - Assurance (certificerend)
 - Accountancy-MKB (adviserend)
 - Praktijkopleiding AA (training schrijven pop, trainingsdagen, intervisie, begeleidingsdagen en referaat)

Uniek in Nederland
Oriëntatie Assurance
voor de AA

**Kies voor een deeltijdstudie bij
de specialist voor de** **AA-opleiding**

Opleidingsmanagement

Wilco Haar 085 4015705
Patrick Westerink AA 085 4015700

Hoofdkantoor

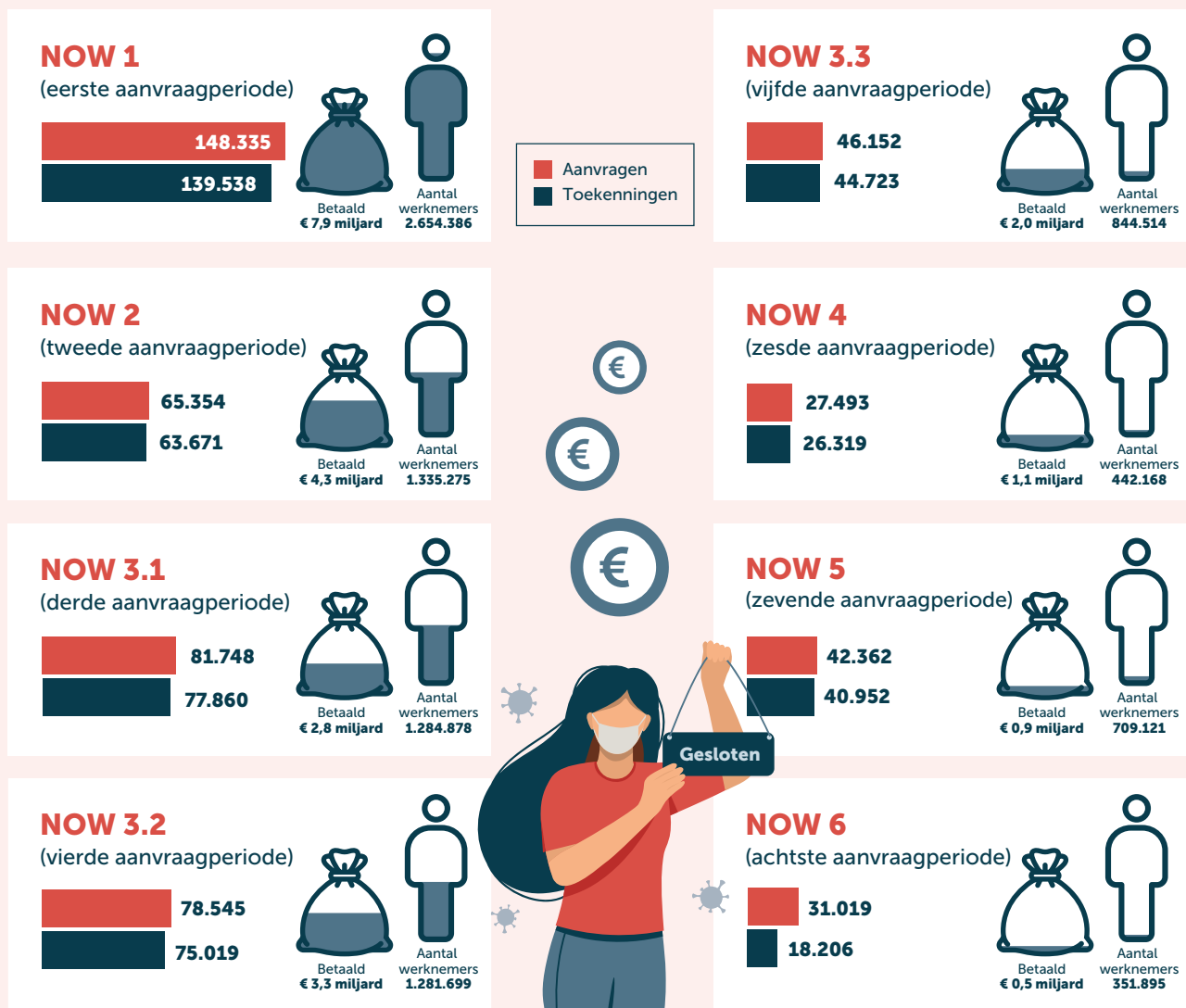
Transistorstraat 7
1322 CJ ALMERE

Leslocaties

Amsterdam / Almere
Den Haag - Dordrecht - Aruba

BECIJFERD: AANVRAGEN NOW

Op 13 april 2022 sloot het loket voor de achtste en laatste aanvraagperiode van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), de grootste coronasteunmaatregel van het kabinet. Het UWV had tot dan toe over alle aanvraagperiodes bijna 23 miljard euro aan voorschotten uitgekeerd. Dat bedrag wordt nog iets hoger als de uitkeringsinstantie alle aanvragen van de achtste NOW-periode heeft verwerkt.

Totaal uitgekeerd aan voorschotten
(stand 13 april 2022)

€ 22,8 miljard

Hoeveel de regeling uiteindelijk in totaal heeft gekost, zal pas blijken na de definitieve berekening van het bedrag waarop werkgevers daadwerkelijk recht hebben. Daarmee is het UWV nog zeker tot in 2024 bezig.

Jaarrekeningen alleen nog maar digitaal aangeboden

Jaarrekeningen bestaan vaak uit dikke pakken papier. "Die belanden ergens in een kast waarna er niemand meer naar omkijkt", zegt Sjoerd Baas, relatiebeheerder en controller op afstand bij Langedijk & Partners. Voor het accountants- en belastingadvieskantoor reden om jaarrekeningen en andere documenten voortaan alleen nog digitaal uit te brengen, en te laten ondertekenen via Evidos.

De digitale dossiervorming is volgens Baas slechts een van de voordelen van het digitaal ondertekenen van documenten. Zo heeft Langedijk & Partners nu meer inzicht in het ondertekenenproces. Het is bijvoorbeeld sneller duidelijk wie nog moet tekenen, en wanneer een ondertekenverzoek is verstuurd. Digitale dossiers passen ook beter bij een organisatie die maatschappelijk verantwoord ondernemen nastreeft dan papieren dossiers.

"Maar Evidos bespaart ons vooral ook heel veel geld en tijd", besluit Baas. "Het uitprinten van documenten is werk dat niemand leuk vindt. Evidos bespaart tijd, waardoor we ons bezig kunnen houden met de zaken die we wel leuk vinden."

Neem contact op
Scan de QR-code

Van het device dat je hebt naar het device dat je wilt.

Ontvang € 20,- extra inruilkorting. Heb je één of meerdere Apple-apparaten die niet meer gebruikt worden, of ben je toe aan vernieuwing van de Apple-apparaten binnen je organisatie? Lever ze in bij Xando en ontvang de inruilwaarde direct op je bankrekening of verreken de inruilwaarde op een nieuw model. Wij regelen de volledige inruil door de apparaten op te halen en eventueel nieuwe apparaten volledig bedrijfsklaar op te leveren.

*Voorwaarden van toepassing

Inruil voorstel op maat?

Kom direct met ons in contact!
038 - 425 40 60 | zakelijk@xando.nl

ADVERTEREN DOET BEGEREN

1973: Een ‘dupliceer-apparaat’ dat kan verkleinen!

TEKST LUC QUADACKERS

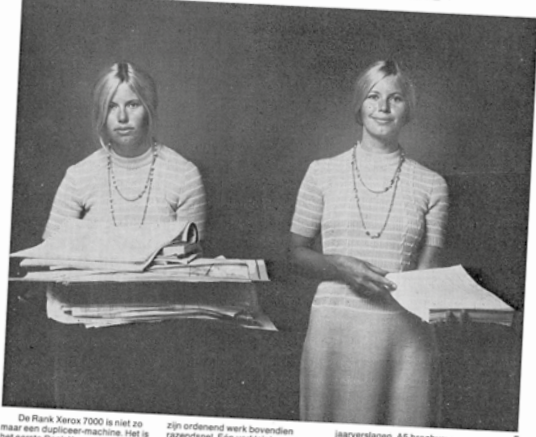
Het maken van een kopie is voor de meesten van ons de gewoonste zaak van de wereld. Dat was het tot pakweg zestig jaar geleden zeker niet. Tot ver na de eerste helft van de vorige eeuw werd er vooral getypt. Gelukkig was er het carbonpapier, in 1805 uitgevonden door Ralph Wedgwood (van de serviesfamilie), waarmee tot drie doorslagen konden worden gemaakt tijdens het typen. Als dat niet genoeg was, dan had de typist(e) pech en moest domweg meerdere keren hetzelfde worden getypt. Bij wat grotere oplagen gebruikte men ook wel een stencilmachine, als die beschikbaar was. Maar ook dat vergde tijd.

Volgens het EY-jubileumboek *Een eeuw in balans* (uit 1983) werd, rond het jaar 1935, van alle accountants in de dop verwacht dat zij aan het begin van hun loopbaan typewerk verrichtten in de ‘dienstbodenkamer’. Pas als je goed kon typen, werd je assistent-accountant en mocht je mee gaan controleren bij cliënten. Naar verluidt haalden velen die horde nooit. Nu zult u denken: “Wat goed dat ook mannen typewerk verrichtten.” Feit was echter dat vrouwen helemaal niet aan de bak kwamen op kantoor, dus zo feministisch was het niet.

Medio vorige eeuw kwamen de eerste commerciële kopieermachines op de markt. De kopieermachine werd in 1780 uitgevonden door James Watt (die van de stoommachine). Het kopiëren ging lange tijd via ‘natte’ methodes. Later stapte men over op het ‘droog schrijven’, oftewel de ‘xerografie’, waarbij onder andere werd gewerkt met statische elektriciteit en toner.

Van xerografie naar de naam (Rank) Xerox is slechts een kleine stap. Rank Xerox komt in 1973 met een ‘dupliceer-apparaat’ dat kan

**Het Rank Xerox verkleinsysteem.
Het schept orde en creëert ruimte.**

De Rank Xerox 7000 is niet zo maar een dupliceer-machine. Het is het eerste Rank Xerox dupliceer-apparaat dat verkleint.

De Rank Xerox 7000 heeft een instelknop, die vier verkleiningsgraden biedt. Dat betekent dat u grote originelen van uiteenlopende afmetingen kunt terugbrengen tot het handzame A4-formaat. Dat levert winst op. Ruimtwinst, tijdwinst, papierwinst, portiwinst.

De Rank Xerox 7000 verricht zijn ordnend werk bovendien razendsnel. Een verkleining per xerografisch eenvoudig - origineel op glasplaat leggen, gewenste verkleiningsgraad kiezen, instellen op gewenste aantal, druk op de printknop.

En daar komen ze: verkleinde kopieën van computer output, balansen, statistieken, verlies- en winstoverzichten, werkbladen, huurovereenkomsten, polissen, offertes, jaarverslagen, A5 brochures, organisatie-overzichten, trainingshandboeken, mailingen. Op gewoon papier. Schoon. Snel. En snel: één per seconde.

Rank Xerox 7000. Hij verkleint documenten. Hij schept orde. Hij creëert ruimte. RANK XEROX (Nederland) B.V., Maassluisstraat 2, Amsterdam. Tel. 020 - 172966

RANK XEROX

Rank Xerox and Xerox are registered trademarks of Rank Xerox Ltd.

verkleinen. De advertentie benadrukt het “scheppen van orde” en het “creëren van ruimte” die het verkleinen tot gevolg heeft. Om eerlijk te zijn had ik nog nooit met die bril naar een kopieermachine gekeken. “De Rank Xerox 7000 heeft een instelknop, die vier verkleiningsgraden biedt. Dat betekent dat u grote originelen van uiteenlopende afmetingen kunt terugbrengen tot het handzame A4-formaat. Dat levert winst op. Ruimtwinst, tijdwinst, papierwinst, portiwinst.” Winst, daar wisten accountants natuurlijk wel raad mee!

“Origineel op de glasplaat leggen, gewenste verkleiningsgraad kiezen, instellen op gewenste aantal, druk op de printknop.” Was het hele leven maar zo eenvoudig. ←

BRONNEN

Handen uit de mouwen

Dit boek van Paape en Van de Voort gaat over hoe een bedrijf met de juiste governance optimaal waarde kan realiseren.

sustainable development goals van de Verenigde Naties.

Dat is nogal wat en dat vraagt dus ook om een behoorlijke *rethink*. Van verslaggeving - *integrated reporting anyone?* - tot besturen van en toezicht houden op organisaties. En voor dat laatste hebben ze onder andere een verfrissend voorstel voor de takenverdeling in een *one-tier board* in de aanbieding; het bestuur (de executives) richten zich op de korte termijn; de executie en implementatie van de strategie en W&V-rekening. De toezichthouders (non-executives) gaan dan over de lange termijn; het formuleren van de strategie en het benutten van de bezittingen op de balans. En dat is best een andere taakverdeling dan we zijn gewend.

Maar eerst even die fantoomtrots uit de titel. Dat is een gevoel van trots over een niet meer bestaande onderneming, bijvoorbeeld na een (vijandige) overname of een *delisting*. Paape en Van de Voort hebben hier niets mee. Ook niet zo met dat fameuze 'Oranje-gevoel' als er een overnamebod voor een oer-Hollands bedrijf op tafel komt. Zorg nu maar gewoon als bestuur dat je voldoende waarde creëert, dan wordt je geen prooi van de spreekwoordelijke barbaren aan de poort.

Dat klinkt als een volstrekt logische aanbeveling, maar is het in de praktijk altijd zo simpel? Een gebrek aan waarde bij een bedrijf hoeft niet altijd met een vorm van bestuurlijk onvermogen samen te hangen, er kunnen ook tal van externe factoren een rol spelen. In elk geval houden de auteurs een sterk pleidooi om als bestuurder of

toezichthouder niet achterover te leunen, maar de handen uit de mouwen te steken. En dat kan natuurlijk nooit kwaad.

Zo komen er dus een aantal nieuwe inzichten en termen langs in dit boek, tezamen met reeds bestaande modellen en terminologie. Die 4C-governance gaan we hier niet uitspellen, dat mag u zelf gaan lezen. Een en ander vereist soms enige voorkennis maar de auteurs hanteren op zich een goed leesbare schrijfstijl. Tevens passen Paape en Van de Voort het mooi in met de actuele discussies over het welzijn van en voor toekomstige generaties. Ook zijn Paape en Van de Voort positief over het kunnen bereiken van al deze doelstellingen. Er is heel wat voor nodig maar het kán wel, maar dan vooral als de lezer goed naar Paape en Van der Voort luistert... Er zit wat dat betreft ook wel wat ongeduld in het boek dat zich her en der tussen de regels door fijntjes laat merken. Sommige lezers zullen dit irritant vinden, maar vooruit dan maar.

Dus mocht u eens een ceo tegenkomen die over "inkoop eigen aandelen" begint of meer van dat soort korte-termijn-beurskoers-opkrik-fratsen, geef ze meteen dit boek cadeau. Nee, nog sterker. Sla de desbetreffende ceo maar flink om de oren met dit boek, van mij mag u. En ik vermoed van Paape en Van de Voort ook...

Leen Paape en Leo van de Voort: *Exit fantoomtrots - 4C Governance en meervoudige waarderealiserende houden barbaren buiten de poort*, Mediawerf 2022, ISBN 978-94-90463-92-2

Who's the boss?

Bij een klein beetje volgen van de media in de afgelopen jaren bent u ongetwijfeld de naam van Gerard Sanderink tegengekomen. De baas van ICT-bedrijf Centric, bouwbedrijf Strukton en ingenieursbureau Antea.

Een *self made* man, die na een reeks zakelijke successen compleet is vastgelopen in rechtszaken en persoonlijke affaires en daarvan doet Tubantia-verslaggeefster Angelique Kunst prima verslag in dit boek. Inclusief een uitgebreide beschrijving van de persoon van Sanderink van kinds af aan, tot aan verslagen van rechtbankzittingen waarmee hij de laatste jaren veelvuldig de publiciteit haalt.

U kunt dit boek op twee manieren lezen. Ten eerste als een volledig uit de klauwen gelopen soapopera, waarin een top-ondernemer ten onder gaat aan bizarre complottheorieën, uit de hand gelopen persoonlijke en liefdesrelaties, gefantaseerde verhalen en meer van dat soort fraais. Deze zienswijze is terecht, want er staan behoorlijk veel smeulige verhalen en details in het boek. Dit zal ongetwijfeld de insteek van de meeste lezers zijn en dat is wel te begrijpen

Daarnaast kunnen we ook proberen er wat serieuzer naar te kijken en de problematiek *at face value* nemen. Want vanuit het perspectief van een geïnteresseerde accountant komen hier serieuze en interessante vragen naar voren. Hoe ga je als accountant om met een dergelijk dominant persoon in de governance van de organisatie waar je adviseert of controleert? Beweeg ik mee, beweeg ik tegen, en zo ja hoe hard dan? Voor je het weet ben je als accountant toch een beetje bezig met een 'wedstrijdje-op-eieren-lopen'. Dat is eigenlijk niet de bedoeling, maar uw recensent durft er een lief ding onder te verwedden dat dit in de praktijk vaker voorkomt dan we denken. En een echt panklare Standaard of NBA-handreiking hebben we daarvoor niet echt, helaas. Het professionele oordeelsvermogen, de rechte rug, deze zaken zijn hier van belang.

Overigens - met bovenstaande in gedachte - komen ook enkele malen de accountants van de door Sanderink gerunde ondernemingen in het boek ter sprake. Thema's als extra onderzoek, een verklaring met beperking, werkzaamheden (tijdelijk) stoppen komen voorbij en dat maakt deze biografie tot nuttig leesvoer.

In elk geval, welk perspectief ook overheerst bij het lezen van dit boek, interessant is het zeker.

Angelique Kunst: Er is er hier maar één de baas! - over de ontspoorde macht van Gerard Sanderink, Business Contact 2022, ISBN 978 90 470 1647 2

ELLY'S BOEKBLOG

Bloed, zweet, maar samen

De titel wekt even de indruk dat het hier gaat om André en Rachel Hazes. Maar nee, de ondertitel maakt duidelijk dat het gaat om 'samenwerken voor een betere wereld'.

Dit boek richt zich op grote bedrijven én start-ups en toont aan dat ingrijpende innovatie en transformatie niet makkelijk maar wel mogelijk is, door samenwerking van deze twee typen organisaties.

Start-ups kunnen de mooiste innovaties hebben, opschalen is cruciaal voor het succes ervan. Hiervoor is overname door óf samenwerking met een groot bedrijf nodig. De verschillende typen samenwerking worden in het boek uitgewerkt: enkelvoudig en meervoudig. Bij enkelvoudig gaat het primair om de (duurzame) bedrijfsdoelstellingen van de partners, denk aan het maken van duurzame producten die op termijn de markt veranderen (bijvoorbeeld vleesvervangers). Bij meervoudig gaat het juist om het veranderen van een heel systeem, voordeel voor de participanten is van ondergeschikt belang (of helemaal afwezig). Oké, veel bedrijven doen aan *green- en woke washing*, maar gelukkig zijn er óók veel voorbeelden van hoe het wél moet. De auteurs gebruiken hier niet de bekende cases van Tesla en Patagonia, maar komen met (voor mij) onbekende bedrijven als PHYSEE, een producent van glas dat zonlicht omzet in zonne-energie. Denk aan ramen voor gebouwen, autoruiten en kassen, maar ook brillenglazen. Een andere casus is die van DoctHERs, fascinerend!

De vlot geschreven combinatie van theorie en praktijk mondt uit in acht samenwerkingsaspecten: actoren, motivatie, doel, vorm, middelen, acties en realisatie, die weer worden onderbouwd met de meest aansprekende (meest Nederlandse) voorbeelden. Geen tranen dus!

Harry Hummels, Wouter Scheepens en Erlijn Sie, *Bloed, zweet, maar samen*, Van Duuren, 2022, ISBN 9789089656162

Elly Stroom Cloeck is project- en interimmanager GRC, audit en accountancy. Ze schrijft recensies en samenvattingen van managementboeken, te vinden op 1001managementboeken.nl.

Vier internationale accountants leggen Nederlandse beroepseed af

Twee Zuid-Afrikaanse, een Italiaanse en een Portugese accountant legden op 20 mei 2022 bij de NBA de beroepseed af.

Yolandé Muller en Clinton Kotzé uit Zuid-Afrika, Alessandra Zefferino uit Italië en Ana Margarida Gomes uit Portugal werken alle vier al langer in Nederland en zijn met name actief voor internationale opdrachtgevers. De vier accountants legden de beroepseed in het Engels af en kregen vervolgens hun *Certificate of Professional Competence* uit handen van directeur Berry Wammes. "Blijf vooral die buitenlandse accountant, verrijk ons en jezelf", aldus Wammes. Ook werden de vier toegesproken door Christiaan Vorster van de Zuid-Afrikaanse beroepsorganisatie SAICA, die zelf eerder in Nederland werkte en aangaf heel trots te zijn "op leden die hun vleugels uitslaan".

Tijdens de eedaflegging was er online verbinding met familie en geliefden, waarvan er één zelfs vanuit Nieuw-Zeeland van zich liet horen.

Aleks Kayhan voorgedragen als bestuurslid NBA

Het bestuur van de NBA heeft EY-partner Aleks Kayhan voorgedragen als nieuw bestuurslid per 13 juni 2022.

"**H**et beroep gaat Kayhan aan het hart en één van zijn ambities is het bijdragen aan verbinding en vernieuwing van de accountantsprofessie. Daarnaast wil hij de regeldruk op accountants waar mogelijk helpen te verminderen zonder concessies te doen aan kwaliteit", aldus de NBA.

Aleks Kayhan (1981) werkt sinds 2003 bij EY en is als partner in de controlepraktijk actief in de controle van nationale en internationale ondernemingen. Sinds 2008 is hij tevens docent aan de Vrije Universiteit voor de postdoctorale accountantsopleiding. Kayhan heeft ook een actieve rol als medeorganisator en host bij de succesvolle Busy Season Talks, de wekelijkse 'huiskamergesprekken voor accountants' op Clubhouse. Een interview met hem is te vinden op Accountant.nl.

Het NBA-bestuur heeft daarnaast Ingrid Hems voorgedragen als plaatsvervangend voorzitter. In de ledenvergadering van 13 juni 2022 is over de benoeming van een nieuw bestuurslid en over de plaatsvervangend voorzitter gestemd.

NBA start tweede deel mkb-campagne

De NBA is gestart met het tweede deel van de mkb-campagne 'Nederland rekent op zijn accountants'. Hiermee wil de beroepsorganisatie laten zien dat accountants een belangrijke rol spelen bij actuele thema's, zoals duurzaamheid en ondernemen na een pandemie. De campagne richt zich primair op mkb-ondernemers.

In de campagne wijst de NBA erop dat accountants een adviserende rol kunnen spelen bij dilemma's waarmee veel mkb-ondernemers worstelen, zoals cybersecurity, financiering of wanneer er dreigende continuïteitsproblemen spelen.

"Spreek je je pensioen aan, neem je een tweede hypotheek of sluit je je bedrijf? Een afweging die nogal wat emoties met zich meebrengt", aldus NBA-voorzitter Kris Douma. "Dan is het fijn als je een sparringpartner hebt van buiten de onderneming. Ook als het gaat om automatisering van werkzaamheden kan een accountant meedenken. Of als je je afvraagt hoe je ervoor zorgt dat je bedrijf ook van waarde is, als jij niet meer in het bedrijf actief bent."

Volgens Douma zit de meerwaarde van de accountant vooral in de kennis die hij heeft van een bedrijf en het inzicht dat hij heeft van de markt en andere ondernemingen. "Daardoor kan hij inschatten waar kansen voor het desbetreffende bedrijf liggen."

Checklist

Vorig jaar bracht de NBA de meerwaarde van de accountant al onder de aandacht door de campagne 'Nederland rekent op zijn accountants'. In de tweede fase van deze campagne brengt de NBA nieuwe ondernemersverhalen en video's over actuele thema's onder de aandacht.

Op de campagnewebsite kunnen ondernemers meer informatie vinden over wat accountants voor hen kunnen betekenen. Ook staan daar nieuwe verhalen en video's en kunnen mkb-ondernemers een accountantskantoor in de buurt zoeken. Bovendien kunnen zij door middel van een online checklist direct zien of een accountant voor hen van toegevoegde waarde is. Meer informatie is beschikbaar via nba.nl/rekentop.

Oud-NIVRA-voorzitter Luc van Zutphen overleden

Op 22 april is prof. Luc van Zutphen, oud-voorzitter van het NIVRA, overleden. Hij werd 92 jaar.

Luc van Zutphen (1930) was in 1986 voorzitter van het NIVRA, één van de rechtsvoorgangers van de huidige NBA. Van Zutphen was als hoogleraar

accountantscontrole verbonden aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Ook was hij tijdens zijn actieve loopbaan onder meer voorzitter van het Limperg Instituut, lid van de Orde van Organisatiekundigen en -Adviseurs en voorzitter van het Examenbureau van het NIVRA.

Luc van Zutphen studeerde aan de Koninklijke Militaire Academie te Breda en behaalde in 1960 zijn accountantsdiploma na het voltooien van de postdoctorale accountantsopleiding aan de Universiteit van Amsterdam. Hij werkte als accountant en organisatieadviseur bij Van Dien & Co en haar rechtsoptvolgers. Van 1988 tot 1992 was hij daar voorzitter van het bestuur, uiteindelijk bestuursvoorzitter van Coopers & Lybrand Nederland.

Automatisering in het accountantsberoep had zijn warme belangstelling, wat onder meer bleek door de oprichting, onder zijn regie, van de IT-auditopleiding aan de VU. Voor het magazine De Accountant was hij jarenlang redacteur van de rubriek 'Accountant en automatisering'. Ook was hij actief binnen de redactie van het MAB.

In februari 2010 ontving Luc van Zutphen de Alfred Coiniprijs. Deze tweejaarlijkse prijs, uitgereikt door de Maatschappij tot nut der Israëlieten in Nederland, belooft de beste publicatie op het gebied van accountancy of bedrijfskunde. Van Zutphen bleef tot aan zijn overlijden ingeschreven als registeraccountant bij de NBA.

Nieuwe versie NBA Alert 45 over Oekraïne en sanctiewetgeving

De NBA heeft eind april versie 2.0 gepubliceerd van Alert 45, uitgebracht in verband met de oorlog in Oekraïne. De wijzigingen ten opzichte van de eerste versie hebben vooral betrekking op de impact van de sanctiewetgeving op de dienstverlening van accountants zelf.

Ook diensten verleend door een accountantskantoor vallen onder de strekking van de wetgeving dat geen verboden zaken mogen

worden gedaan met (rechts)personen die op de EU-sanctielijst staan of met hen verbonden partijen, tenzij ontheffing is verkregen. Een en ander is mede op basis van ingewonnen juridisch advies duidelijk geworden.

Dit betekent dat, in voorkomende gevallen, het oorspronkelijke advies om diensten te bevriezen van kracht blijft. De accountant mag geen afscheid nemen van cliënten, aldus de Alert. "Bevriezing van de dienstverlening is ingegeven door de

gedachte dat voorkomen moet worden dat de cliënt een andere accountant vraagt om alsnog de dienst uit te voeren en op die wijze het doel van de sanctiewetgeving wordt omzeild."

NBA Alert 45 richt zich zowel op accountants in de controlepraktijk, als op samenstellend accountants en accountants in business. De Alert is beschikbaar via nba.nl.

Accountants houden deze zomer hun kennis actueel.

Volg een cursus bij NBA Opleidingen.

Summer
School

Financieel fit en wendbaar

Veranderingen op de finance-afdeling volgen zich in een steeds hoger tempo op. Kom naar deze summer school op de KNVB-campus in Zeist en ga in gesprek met vakgenoten en topdocenten over fitheid, wendbaarheid en toekomstbestendigheid.

 20, 21 en 22 juli, Zeist

 20

Summer
School

Audit en Assurance

Accountants werkzaam in de openbare auditpraktijk, bij de overheid of in een internal auditfunctie maken met deze summer course een frisse start na de zomervakantie. Theorie en actualiteiten worden afgewisseld met interactieve workshops.

 7, 8 en 9 september, Ermelo

 20

Summer
School

Een dag in 2030

Onder het motto 'de toekomst hangt af van wat je nu doet' kijken we tijdens deze summer school vooruit naar een dag in 2030. Hoe ziet zo'n dag er uit? Waar raakt het de finance functie? En wat kun je vandaag doen om invloed uit te oefenen op die dag in 2030?

 31 augustus, 1 en 2 september, Den Dolder

 20

Actualia public auditing en accounting

Hoe beïnvloeden ontwikkelingen in het bestuurlijk denken de principes en praktijken van publieke verantwoording en public auditing?

Ga hierover gesprek tijdens deze Public auditing en accountingdag.

 30 juni, Amersfoort

 5

Summer
School

Modern leiderschap

Leiderschap is een fascinerend, paradoxaal en actueel onderwerp. Tijdens deze driedaagse summer school maken we de balans op over modern leiderschap. In een interactieve en vertrouwelijke omgeving ga je in gesprek met vakgenoten en topdocenten.

 24, 25 en 26 augustus, Sint-Michielsgestel

 25

Summercourse

In vier dagen weer helemaal op de hoogte! Naast de vaste onderwerpen externe verslaggeving, actualiteiten fraude, ondernemingsrecht en fiscaliteiten kun je ook uitstekende sprekers over uiteenlopende verrassende onderwerpen verwachten. Een leuke week voor elk type accountant.

 Diverse data & locaties

 25

Opleidingen

NBA

Kijk voor meer cursussen voor financials op [NBAOpleidingen.nl](https://nbaopleidingen.nl)

Heb je vragen? Bel of mail ons, wij helpen je graag! 020 246 71 00 / info@nbaopleidingen.nl

Is de kennistoets verplicht voor jou?
Meer informatie op nba.nl/kennistoets

Doe de online **oefentoets** ter **voorbereiding** op de **Kennistoets 2022.**

- Bereid je kosteloos voor op de Kennistoets 2022
- Beantwoord 10 representatieve vragen
- Verkrijg inzicht in het niveau

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

NBA wil dat overheid één aanpak hanteert voor terugbetalen coronaschulden

De overheid moet één aanpak ontwikkelen voor het terugbetalen van coronaschulden door ondernemers, waaronder ook belastingschulden. Een langere aflosperiode dan vijf jaar draagt niet bij aan de levensvatbaarheid van bedrijven, maar kan in sommige gevallen nodig zijn.

Dat stelt de NBA in een reactie aan het ministerie van Financiën op een openbare internetconsultatie over coronabelastingsschulden. De NBA is bezorgd dat de Belastingdienst een separaat traject lijkt te willen volgen voor het innen van specifiek belastingschulden.

Veel van de betrokken ondernemers hebben niet alleen coronabelastingsschulden, maar ook schulden bij andere overheidsinstanties en bij private bedrijven of personen (waaronder familie). De NBA pleit daarom voor het creëren van één aanpak voor het terugbetalen van coronaschulden aan de overheid, waaronder naast belastingschulden bijvoorbeeld ook te veel ontvangen NOW, TVL en dergelijke.

Signalen

De signalen die de NBA van haar leden krijgt zijn nu nog anekdotisch, maar accountants verwachten dat vanaf dit najaar bij een deel van hun ondernemers de problemen zich

snel op zullen stapelen. De beroepsorganisatie roept leden op tijdig met hun klanten in gesprek te gaan over mogelijke oplossingen. Een simpele tool als een terugbetalingsscan, die via sites van diverse organisaties als de KvK, Belastingdienst, NBA en RB beschikbaar kan zijn, zou kunnen helpen.

De NBA hoopt dat de Belastingdienst samen met UWV en RVO goed zicht krijgt op het totaal aan overheidsschulden dat moet worden terugbetaald. Snel schoon schip maken bij ondernemingen die op termijn niet in staat zullen zijn om hun schulden volledig terug te betalen, is effectiever dan ieder jaar opnieuw vaststellen welke ruimte er wel of niet is.

De NBA pleit ook voor het instellen van een adequate saneringsregeling, inclusief gedeeltelijke kwijtschelding van schulden, die ondernemers helpt om op een andere manier dienstbaar te zijn voor de maatschappij. De NBA-reactie is te vinden via nba.nl.

Grootste voordelen van de salariskoppeling van a.s.r.

Bij onze verzuim- en WIA-verzekeringen bieden wij een handige extra dienst aan; de salariskoppeling. Met de salariskoppeling wordt de salarisadministratie van een werkgever automatisch gekoppeld aan onze verzekeringsadministratie. Als een medewerker bijvoorbeeld uit dienst gaat dan wordt dit vanuit de salarisadministratie direct in onze verzekeringsadministratie gezet. Wel zo handig. Hier leest u over de grootste voordelen van de salariskoppeling.

1. Gemak

Voorheen moesten alle medewerkersgegevens handmatig worden doorgevoerd in de verzekeringsadministratie. Door de koppeling tussen de salarisadministratie en onze verzekeringsadministratie is dit niet meer nodig.

2. Altijd verzekerd

Met onze salariskoppeling valt er niemand tussen wal en het schip. Door de koppeling zijn alle werknemers altijd goed aangemeld en dus verzekerd. Als de salarisadministratie immers op orde is, is de verzekeringsadministratie dat ook.

3. Minder kans op fouten

Als mutaties handmatig worden doorgevoerd kan daarbij iets fout gaan. Door de koppeling hoeven mutaties niet meer handmatig te worden doorgevoerd waardoor de kans op een fout aanzienlijk afneemt.

4. Geen kosten

Wij rekenen geen kosten voor aansluiting- en gebruik.

Meer weten over onze salariskoppeling?

Wilt u meer weten over onze salariskoppeling? Scan dan de QR-code.

a.s.r.
de nederlandse
verzekerings
maatschappij
voor alle
verzekeringen

GEEF JE CARRIÈRE EEN BOOST

MASTER FISCAAL RECHT IN DEELTIJD

Wil jij jezelf ontwikkelen tot een fiscaal-juridische professional op academisch niveau? Dan is de deeltijd Master Fiscaal Recht aan Nyenrode Business Universiteit wellicht iets voor jou.

Je krijgt een unieke combinatie van theorie en praktijk en maakt ook een sterke persoonlijke ontwikkeling door. Als bevoegde professional met lef en kennis bied jij je organisatie straks duurzame meerwaarde.

[NYENRODE.NL/MFR](https://nyenrode.nl/mfr)

MASTER FISCALE ECONOMIE

Wil jij jezelf ontwikkelen tot een robuuste fiscaal-economische professional op academisch niveau? Met de enige deeltijd Master Fiscale Economie van Nederland aan Nyenrode Business Universiteit creëer je uitstekende carrièrekansen. Je krijgt een unieke combinatie van theorie en praktijk en maakt ook een sterke persoonlijke ontwikkeling door. Met de laatste kennis en een brede (internationale) blik op jouw organisatie en de maatschappij los jij fiscaal bedrijfseconomische vraagstukken op.

[NYENRODE.NL/MFE](https://nyenrode.nl/mfe)

NEEM VOOR MEER INFORMATIE CONTACT OP MET ONZE PROGRAMMA-ADVISEUR: [✉ CONTROLLING@NYENRODE.NL](mailto:controlling@nyenrode.nl) [📞 +31 \(0\)346 295 747](tel:+3120346295747)

IN HERINNERING ROB ELLERMEIJER

(11 september 1958 - 8 mei 2022)

Rob Ellermeijer werd geboren in Amsterdam, maar verhuisde op achtjarige leeftijd naar Amstelveen, om daar voor altijd te blijven. Hij volgde de studie tot registeraccountant aan Nyenrode, die hij voltooide in 1988. Vanaf 1978 werkte hij bij EY, waaraan hij bijna 23 jaar als partner was verbonden. Ellermeijer had grote belangstelling voor de publieke sector en werkte als accountant en adviseur voor veel gemeenten en provincies. Sinds zijn pensionering in 2015 tot aan zijn wethouderschap was hij zelfstandig ondernemer.

Van 2014 tot 2018 was Ellermeijer raadslid voor de VVD in Amstelveen. Daarna werd hij wethouder, in de bestuursperiode mei 2018 tot mei 2022. Om gezondheidsredenen moest hij in maart van dit jaar zijn werkzaamheden neerleggen. Als wethouder was hij onder meer verantwoordelijk voor wonen, verkeer, media en sport.

"Rob had Amstelveen in zijn hart gesloten en dat merkte je in alles wat hij deed", aldus de Amstelveense burgemeester Tjapko Poppens. "Of het nu ging om de

portefeuilles waarvoor hij verantwoordelijk was, of zijn eerdere activiteiten als raadslid of vrijwilliger: bij Rob kwamen inwoners en Amstelveen altijd op de eerste plaats. Wij herinneren hem als een betrokken Amstelvener, maar bovenal als een zeer gewaardeerde collega en geliefd mens."

Met applaus en een erehaag werd door het Amstelveense college, raadsleden en enkele honderden belangstellenden op 13 mei de laatste eer bewezen aan de op 63-jarige leeftijd overleden Ellermeijer. Hij laat een vrouw en twee dochters na.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van tien collega's.

- **Jaap Brongers RA**, Leiden, overleden 19 april 2022, 75 jaar
- **Jan Cornelis Willem Burggraaf RA**, De Kwakel, overleden 25 april 2022, 87 jaar
- **Petrus Maria Theodorus Dinnissen RA**, Nijmegen, overleden 25 februari 2022, 67 jaar
- **Josephus Gerardus Petrus van den Dungen RA**, Boxtel, overleden 17 april 2022, 73 jaar
- **Robert Ellermeijer RA**, Amstelveen, overleden 8 mei 2022, 63 jaar
- **Hans Albert Gräber RA**, Zoetermeer, overleden 30 maart 2022, 88 jaar
- **Franciscus van Luit AA**, Meppel, overleden 28 april 2022, 62 jaar
- **Hendrikus Theodorus Dominicus Plattel RA**, Oss, overleden 30 april 2022, 93 jaar
- **Frank Witzen RA**, Amsterdam, overleden 27 februari 2022, 83 jaar
- **Lucas Cornelis van Zutphen RA**, Driebergen-Rijsenburg, overleden 22 april 2022, 92 jaar

Per saldo

MARC SCHWEPPE

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

Zwartlakkers

Jarenlang werden onze kranten dagelijks voor zes uur 's ochtends bezorgd, door een vriendelijke meneer met een mediterrane achtergrond. Op zaterdag lagen de kranten er altijd voor zeven uur. Nooit ontbrak er iets. Maar de mediterrane meneer is gestopt en de jongeren die de bezorging sindsdien overnamen, zitten anders in de wedstrijd. Het is elk weekend weer afwachten of alle kranten met bijlagen en magazines de brievenbus en mijn ruwharige deurmat weten te bereiken. Op doordeweekse dagen komt de krant meestal te laat. "De zwakste schakel in ons volledige productieproces is de kettingkast van de bezorger", zei een bestuurder van *De Telegraaf* ooit bij een rondleiding langs de redactie-burelen en de productielijn van de krant van wakker Nederland.

Ik weet het wel, lees die krant gewoon digitaal, dat scheelt nog bomen ook. Technologie is de oplossing voor veel problemen. Maar voorlopig wordt de papieren krant nog gewoon gemaakt en betalen mensen daar flink voor. Dan moet je hem wel krijgen. Ik denk dat de kettingkast niet langer het probleem is, maar de bezorger wel.

Voor heel veel werk is niemand meer te vinden. Wat dat kan betekenen, weten we sinds de meivakantie. Naast beveiligers en bagagemedewerkers, zoekt Nederland overal

en in alle sectoren naar geschikt personeel. Ook in de accountancy. In de top tien van moeilijkst te vervullen vacatures staat de register-accountant op 1, de assistent-accountant in de samenstelpraktijk op 2 en de AA-accountant op nummer 4, bleek eind vorig jaar uit onderzoek van *Indeet*. De vijver waarin kan worden gevisst, is simpelweg te klein. En velen verlaten het beroep ook weer na het voltooien van hun opleiding. Want je kunt immers overal terecht.

Nederland kampt momenteel met een hele reeks structurele problemen, die we allemaal voelen. Door achtereenvolgens corona en de oorlog in Oekraïne lijken ze nog nijpender geworden, maar we hadden al een wooncrisis, een klimaatcrisis, structurele problemen in de zorg en het onderwijs. Zaken die vragen om visie en langetermijnbeleid. Dat lijkt onder vier kabinetten-Rutte niet echt te zijn ontwikkeld. De premier benadrukt zelf graag dat hij geen visie heeft en de Haagse focus op beeldvorming lijkt veel belangrijker dan die *wicked problems*. Het aantal communicatiemedewerkers bij de verschillende ministeries groeide in de afgelopen vijf jaar met 34 procent. Momenteel werken er ruim 850 voltijds-medewerkers bij de directies Communicatie. Bijna een kwart daarvan houdt zich bezig met advies, vijftien procent is woordvoerder of

persvoorlichter. Tijdens de algemene beschouwingen vorig jaar stelde Kamerlid Pieter Omtzigt dat 'Den Haag' een "volstrekt imagogedreven circus" is geworden.

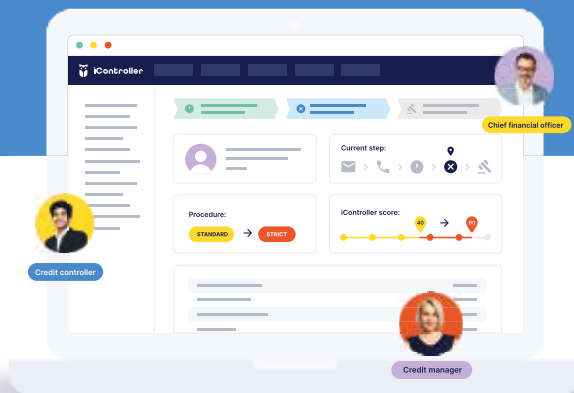
Maar ook in andere sectoren is de invloed van spindoctors en imago-bewakers voelbaar. "Graag deze passage nog toevoegen aan jullie interview. En mag deze kop erboven?" Zulke verzoeken komen hier ook langs. Openheid van zaken geven als het spannend wordt, is meestal een stuk lastiger.

De Rijksoverheid schrijft de groei van het aantal communicatiemensen vooral toe aan maatschappelijke veranderingen "in relatie tot de informatieplicht van de Rijksoverheid". Een opmerkelijke uitleg bij een kabinet dat er regelmatig de voorkeur aan geeft om het Parlement niet, onvoldoende of te laat te informeren. Ondertussen plaatst dezelfde overheid vacatures waarin 'zwartlakkers' worden geworven; mensen die wel raad weten met een WOB-verzoek van een journalist. Ik vrees dat dat ook onder de nieuwe Wet open overheid niet anders wordt.

Misschien moeten sommigen in Den Haag iets nuttigers gaan doen. Ik zoek nog een goeie krantenjongen. Iemand die graag fietst. Een appel meenemen voor onderweg mag best. ←

Wat als... je meer tijd kon creëren voor adviesverlening?

Accounting is een beroep dat in sneltempo transformeert. Cloudbased werken en digitalisering zijn het nieuwe normaal. Het maakt de automatisering van tijdrovende, manuele processen en repetitieve taken mogelijk. Heb je al overwogen om je debiteurenbeheer te optimaliseren?

Maak het je team gemakkelijk

- Volledige dossierhistoriek op één plaats beschikbaar
- Eenvoudig samenwerken met partners, management of relatiebeheerder bij vb. disputen
- Segmenteer je klanten
- Uitgebreide rapportering

Vandelanotte

Dankzij iController hebben wij de opvolging van onze debiteuren enorm geoptimaliseerd. Die tijdswinst benutten we om te focussen op de 'echte' probleemdossiers maar vooral ook op het voorkomen hiervan doordat we korter op de bal kunnen spelen.

Maak het je klanten gemakkelijk

- Vlotte, professionele en persoonlijke dienstverlening, zowel intern als extern
- Originele factuur raadpleegbaar via de herinnering
- Integratie van betaal nu-knop of QR-code op aanmaning
- Beloftes, disputen of afbetaalplannen zelf registreren

iController is een gebruiksvriendelijke applicatie voor debiteurenbeheer en integreert eenvoudig met je favoriet ERP-systeem, boekhoudsoftware en uiteenlopende apps. De software is toegankelijk via de cloud en er is altijd persoonlijke ondersteuning.

iController
a Billtrust Solution

Plan je gratis demo via

iconcontroller.eu

(S)portfolio in actie

Bijblijven in je vakgebied is topsport. Daarom vindt u bij PE-Academy meer dan 260 actuele en praktijkgerichte cursussen om uw portfolio mee in te vullen. Als u vóór 1 september een abonnement neemt, krijgt u ook nog eens Samsung noise-cancelling sport-oortjes cadeau!

Direct aanmelden? U doet het op:

www.pe-academy.nl/accountant-sportfolio

Work-this-out!

- Meer dan 260 online cursussen
- Op alle devices
- De beste docenten
- Interactief met tekst, animatie en video

*Zolang de voorraad strekt. Actievoorwaarden van toepassing.

Nu Samsung
Galaxy Buds Pro
cadeau*
of €100,- korting

Bovenop je vakgebied